Porubské noviny

Číslo: **88** OKTÓBER 3/2016 Ročník: **XXII.**

V tomto čísle nájdete:

Obecné spravodajstvo
Hlavná kontrolórka
Jaskyňa Kamenné mlieko
Poďakovanie za úrody
„Ročitô“ pána farára
Spomienky na učiteľov
Zamyslenie Jána Čungu
Nakladanie s odpadmi
Taliansko – cestopis
Na porubskej zábave
Talenty spod Poludnice
Turnaj O pohár starostu
Okienko MŠ
Školské zrkadielko
Oldtimer Rally Tatry
Vínna cesta v Z. Porube

Jaskyňa Kamenné mlieko pod Poludnicou

Foto: Dušan Migaľa

Čo dal nám deň

Čo dal, za to sme platili.
Raz radosťou, raz žiaľom.
Čo bolo srdcu nad sily,
to srdce vykričalo.

A bolo mnoho takých dní.
Dní ako ostrie noža.
Keď celá duša bolí z nich
a keď nás páli koža
aj od hnevu, aj od studu.

A márny ľudský nárek
zaťato pľuvne osudu
do nevidomej tváre.

Prežil si to... a prežili
aj iní...iste mnohí.
Čo bolí, už nemýli.
Nepľuvneš do oblohy.

Iba si šepkáš
- ešte príď,
daj tlačiť ťažkú káru!

Niet väčší zázrak
ako byť.
Niet vzácnejšieho daru.

Komentár

Svet ovládla mamona. Zbohatnúť a to čím skôr. Predať a dobre zarobiť. Kúpiť a za všetko zaplatiť. Aj spravodajstvo sa premenilo na tovar a ten treba umiestniť na trhu. Najlepšie sa predávajú senzácie, nešťastia, katastrofy, vraždy, a samozrejme, celebrity. Pikantné fotky a gigantické titulky na prvej strane vedia osloviť a kupujúci kúpi. Keď však prelistuje, potichu, pre seba si povie: „Zbytočne vyhodené peniaze. Forma a grafika oslovili, no obsah a čítanie je hodnotovo úbohé.“

Určite ste postrehli, že v obsahu Porubských novín sa neobjavuje bulvár a agresívna reklama. Veríme, že skôr oceníte noviny, ktoré rozoberajú podstatné témy života v našej obci, neboja sa kritizovať, ale aj pochváliť, keď si to niekto, alebo niečo zaslúži. Základným pilierom vzniku, vydávania a poslania našich novín je pravidelne, raz za štvrťrok, čitateľovi predkladať obraz o tom, čím žijeme, čo robíme, čo nás teší i trápi. Informujeme, spájame a dokumentujeme. Slúžime pravde a dobru. Tak nám to káže svedomie a stojíme za tým. V tomto duchu a s týmto cieľom Porubské noviny vychádzajú dvadsať dva rokov. Do rúk sa vám dostáva vydanie s magickým číslom: 88.

Dušan Migaľa, šéfredaktor

Foto Andrea Uličná

Vence vďaky a úcty

Pri príležitosti 72. výročia SNP položili v piatok 26. augusta 2016 predstavitelia obce a desiatky občanov vence k pomníkom padlých. Na pietnom akte zaznela báseň Modlitba za Slovensko a partizánske piesne v podaní Ženskej speváckej skupiny.

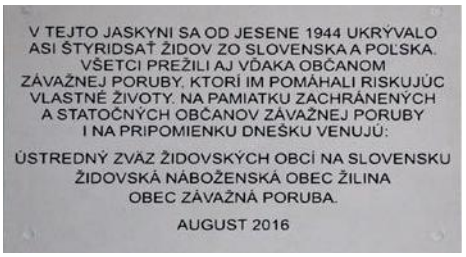
text: -dm-

Foto Ing. Ján Jambrich

Memento

Jaskyňa pod Poludnicou mlčala viac ako sedemdesiat rokov. V nedeľu 28. augusta 2016 pri príležitosti 72. výročia SNP jej odomkli ústa. Spoločne odhalili na portáli jaskyne Pamätnú tabuľu na pamiatku zachránených Židov zo Slovenska a Poľska. V zime 1944 - 45 im poskytla azyl. Prenasledovaným pomohli prežiť statoční a odvážni občania Závažnej Poruby. Pietneho aktu sa zúčastnili: Igor Rintel, predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku, predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline Pavel Frankl a viac ako sedem desiatok potomkov zachránených i záchrancov. Slávnosť moderoval Ján Čunga. Dušan Piatka (1938) predniesol svoju báseň. V básni pojednával o pomoci, ktorú poskytli jeho rodičia židovskému chlapcovi menom Jozef Grinbaum. Báseň ako zarámovaný obraz venoval Židovskej náboženskej obci. Predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline Pavel Frankl v príhovore uviedol: „Inštalovanie Pamätnej tabule je symbolické poďakovanie Závažnej Porube za pomoc, prejav úcty a vďaky.“ Dušan Migaľa, zástupca starostu a predseda ZO SZPB v Závažnej Porube ocenil iniciatívu židovskej náboženskej obce a zdôraznil: ***„Pamätná tabuľa predstavuje nielen dokument doby, svedectvo utrpenia a nádeje, príklad ľudskosti a odvahy, ale aj memento.“***

text: Dušan Migaľa, foto: Ľubomír Cút

Kysuce ovládla radosť zo života

• *Mgr. art. Elena Chovanová prevzala Ďakovný list*

Spevom a tancom ožilo Kysucké Nové Mesto vo štvrtok 16. júna 2016. Konala sa tu Krajská súťažná prehliadka speváckych a tanečných skupín Jednoty dôchodcov Slovenska. Prehliadky sa zúčastnilo pätnásť skupín z celého Žilinského kraja. Okres Liptovský Mikuláš reprezentovala tanečná skupina Seniorka zo Závažnej Poruby, ktorú vedie Mgr. art. Elena Chovanová. Vystúpenie slovom sprevádzala Dr. Soňa Baránioová.

Pôsobivá choreografia porubských tanečníc oslovila porotu i prítomné publikum. Seniorka získala ponuku účinkovať vo viacerých mestách Žilinského kraja. Na celoslovenskú prehliadku postupuje spevácka skupina Tížinka z okresu Žilina.

Memoriál Vladimíra Kováča

• *Porubskí hasiči, vpravo Peter Kubovčík*

Obecný úrad a Dobrovoľný hasičský zbor v Žiari usporiadali dňa 20.8.2016 už 3. ročník hasičskej súťaže, Memoriál Vladimíra Kováča.

Súťažilo 9 mužstiev v hasičskom útoku cez prekážky. Naše mužstvo (DHZ Závažná Poruba) sa umiestnilo na 6. mieste. Putovný pohár zostal v obci Žiar, mužstvo DHZ Žiar sa umiestnilo na 1. mieste. Ďakujeme veliteľovi Petrovi Kubovčíkovi, že našu obec reprezentoval v historickom hasičskom oblečení.

Dúfame, že na budúci rok sa nám podarí putovný pohár získať.

Text i foto: Mirka Kubovčíková

Holubiari a holuby

• *Zľava: Ing. Ladislav Niňaj, Jaroslav Niňaj a Milan Mikuláš*

Boli časy, keď miestnu organizáciu chovateľov poštových holubov v Závažnej Porube tvorilo viac ako desať členov. Dnes sa tomuto koníčku venujú len traja Porubänia: Ing. Ladislav Niňaj, Jaroslav Niňaj a Milan Mikuláš. Stali sa členmi organizácie vo Vrbici. Spoločne pripravujú svoje holuby na preteky. V tomto roku začali s cvičnými letmi takto: prvý štart Černová, potom Rojkov, Trusalová, Žilina, Púchov a Přerov. Prvý závod sa začína od mesta Litovel, potom Vysoké Mýto 2x, Říčany pri Prahe (370 km) až do vzdušnej vzdialenosti 400 km. Holuby umiestnia do prepraviek a zavezú na miesto, kde sa holuby vypustia. Fotoobjektív zachytil našich holubiarov a 170 poštových holubov ako zavčas rána čakajú na príchod prepravného vozíka. Potom už treba len trpezlivo čakať, kedy a v akom počte priletia späť.

IKEA rozširuje parkovisko

Po majetko-právnom vysporiadaní pozemkov pristúpila v závere augusta 2016 IKEA Industry k výstavbe smerujúcej k rozšíreniu parkovacej plochy (I. etapa). Cieľom tejto investičnej akcie je vylepšiť podmienky pre parkovanie kamiónov pred firmou. Tiež zaistiť lepšiu orientáciu prichádzajúcich vozidiel. Dosiahnuť vyššiu bezpečnosť premávky na ceste III. triedy vedúcej do Závažnej Poruby cez miestnu časť Luhy.

Kanalizácia dostala finálnu podobu

• *Úprava parkoviska pod Opaliskom*

V decembri 2015 obec vybudovala novú vetvu kanalizácie do Športovo – rekreačného strediska Opalisko v dĺžke 540 m. Na jar 2016 pokračovali v terénnych úpravách a zatrávnení. V auguste 2016 sa na obecnom parkovisku pod lyžiarskym strediskom pristúpilo k vyspraveniu ryhy asfaltovou zmesou. Obecná kanalizácia v celej Závažnej Porube týmto dosiahla finálnu podobu.

Očistiť a ponatierať

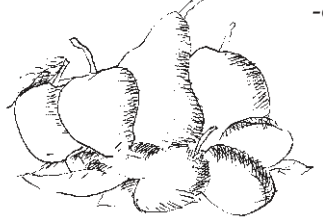
Oceľové stĺpy miestneho rozhlasu poznamenal zub času. Údržba sa stala nevyhnutnosťou. Vedenie obce preto pristúpilo k obnove náterov. Možno ste si všimli, možno nie. Natieračské práce robia na pokyn starostu zamestnanci obecného úradu. Skúsme spočítať. Koľko takýchto stĺpov po celej obci treba očistiť a dva razy ponatierať?

Chlieb náš každodenný

Po žatve na poliach v správe poľnohospodárskeho družstva prišli na rad aj záhumienkari. Kombajn kosil, mlátil a farmári si navzájom pomáhali. Tešili sa novému chlebu. Veď tak stojí: „Kto si mála neváži, mnohého nie je hoden.“ Žatva sa skončila a prišiel čas dožiniek. Ako pre veľkopestovateľov, tak aj pre drobnopestovateľov.

-dm-

Správy zo samosprávy
Z rokovania obecného zastupiteľstva

júl 2016

Na tomto rokovaní OcZ sa uskutočnila voľba hlavného kontrolóra v súlade so zákonom o obecnom zriadení spôsobom určeným Uznesením Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube č. 16 zo dňa 6.6.2016.

Tajným hlasovaním poslancov Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube bola na zasadnutí zastupiteľstva dňa 18.7.2016 s dňom nástupu do pracovného pomeru od 1.8.2016 zvolená pomerom hlasov 6:1 za hlavného kontrolóra obce Závažná Poruba, **Ing. Iveta Jurečková,** bytom ul. Nová 605/1C, Závažná Poruba. Starosta Ing. Pavel Beťko poďakoval Ing. Anne Kováčovej za dlhoročnú prácu vo funkcii hlavnej kontrolórky, ktorú zastávala od 5. 6. 2008 do 30. 6. 2016.

august 2016

Starosta obce priblížil poslancom situáciu s opravou zvonov, ktoré si vyžadujú rozsiahlejšiu rekonštrukciu. Obdržali sme ponuku od pána Albína Iváka, Liptovské Sliače, ktorý má certifikované oprávnenie na opravu zvonov. Celková cena rekonštrukcie je cca 6.000,- €. Poslanci odporučili urobiť ocenenie zvonov a vziať ich do majetku obce a taktiež súhlasili s vyhlásením dobrovoľnej finančnej zbierky na rekonštrukciu a modernizáciu zvonov v obci.

Hlavná kontrolórka obce priblížila poslancom návrh Pravidiel kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na obdobie od 1.8.2016 do 31.12.2016, ktorý upravuje podrobnosti výkonu kontroly vykonávanej hlavnou kontrolórkou. Poslanci k predloženému plánu nemali pripomienky.

Poslanci schválili VZN č. 3/2016 ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 1/2011 o rozsahu a bližších podmienkach poskytovania sociálnych služieb a o platení úhrad za poskytované sociálne služby v Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov Závažná Poruba v znení VZN č. 2/2012. Návrh VZN č. 3/2016 bol vyvesený na úradnej tabuli a web stránke obce 26.07.2016. K návrhu neboli vznesené žiadne pripomienky.

Starosta obce informoval o zhotovení kamerového systému na letnom štadióne, telocvični, umelom ihrisku a celej športovej ulici. Informoval o prieskume trhu na rekonštrukciu sociálnych zariadení v KD.

september 2016

Obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo vyhlásenie dobrovoľnej finančnej zbierky na rekonštrukciu a modernizáciu zvonov v obci. (viac: www.zavaznaporuba.sk)

Venovalo sa pripravenosti školských zariadení pre nový školský rok 2016/2017. MŠ bude navštevovať 44 detí, ZŠ MR 61 deti. V školskej jedálni sa bude stravovať 124 stravníkov. Personálne obsadenie škôl je kvalifikované a stabilizované. Školy sú dobre vybavené po stránke materiálno – technickej. MŠ potrebuje rekonštrukciu, budova ZŠ MR si žiada výmenu strešnej krytiny. V ďalšom schválilo Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Závažná Poruba a Zásady hospodárenia s majetkom obce.

Odsúhlasilo použitie rezervného fondu na rekonštrukciu sociálnych zariadení v KD. Potom schválilo plán i program zasadnutí OcZ na II. polrok 2016.

Starosta obce oboznámil poslancov s prácami, ktoré sa uskutočnili a ktoré plánujeme uskutočniť v najbližšom období: priestory v informačnom centre budú slúžiť pre folklórnu skupinu.

V časti priestoru sklad náradia v garážach plánujeme vybudovať šatne pre zamestnancov obce. Informoval, že finančné prostriedky z projektu verejného osvetlenia sme už obdržali a splatili sme úver. V najbližšom období pracovníci OcÚ začnú osádzať dopravné značky. Taktiež informoval, že PS LUHY podpísalo s developerom zmluvu ohľadom nového stavebného obvodu. Cena pozemku sa predpokladá cca 35 – 38 €/m^2.

Dušan Migaľa, zástupca starostu

Predstavujeme

Ing. Iveta Jurečková,
hlavná kontrolórka obce

Nová ul. č. 605/1C
032 02 Závažná Poruba

Koncepcia činnosti hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba

Mojou snahou a cieľom pri výkone kontroly bude zameranie sa na kontrolu, meranie a korigovanie vykonanej práce tak, aby jej prioritou bolo dosiahnuť plnenie plánovaných zámerov a cieľov vedenia obce, aby kontrola ako subsystém manažmentu obce bola aktívnym nástrojom jej riadenia.

Kontrola vykonávaná hlavným kontrolórom obce ako činnosť orgánu povereného výkonom kontroly zo zákona, musí byť prioritne zameraná na hospodárenie s finančnými a hmotnými prostriedkami a na kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Aj keď kontrola znamená sústavné kritické hodnotenie javov a procesov už uplynulých a existujúcich, mojim zámerom pri výkone kontroly bude klásť dôraz aj na úroveň rozhodovania a dosiahnuť, aby jej výsledkom nebola len obyčajná informácia alebo postih výkonných zamestnancov, ale aj likvidácia a odstránenie nedostatkov, ktoré ovplyvňujú dosiahnuté výsledky. Mojim cieľom je dosiahnuť stav, aby vykonaná kontrola nebola samoúčelná, ale súčasťou rozhodovacieho procesu včas signalizujúceho odchýlky od noriem, možné porušenie zákonov alebo nesplnené požiadavky hospodárnosti. Na základe týchto signálov bude možné prijímať včas korekčné opatrenia, určiť zodpovedných a zabrániť opakovaniu sa nedostatkov alebo aspoň zmierniť ich dôsledky.

Súčasťou práce hlavného kontrolóra by mali byť aj činnosti napomáhajúce dosiahnuť stav vysokej kvalifikovanosti zamestnancov, preto mojim zámerom bude priradiť k výkonu práce hlavného kontrolóra aj aktivity súvisiace s usmerňovaním a informovaním zodpovedných zamestnancov o legislatívnych zmenách súvisiacich s činnosťami vykonávanými obcou.

V kontrolnom procese vykonávanom hlavným kontrolórom sú nasledovné fázy:
- získavanie a výber informácií
- verifikácia informácií (overenie správnosti)
- porovnávanie skutočnosti so štandardmi, ktorými sú:
  - •právne normy a vykonávaci predpisy
  - •výkonové normy
  - •kvalitatívne normy
  - •strategické ciele a indikatívne ukazovatele.
- vypracovanie správy z kontroly
- vyhodnotenie kontrolného zistenia a prijatie opravných rozhodnutí.

Účinnosť kontroly predstavuje vzťah medzi vynaloženými ľudskými a finančnými zdrojmi a dosiahnutými výsledkami z kontrolnej činnosti. K tomu, aby bola kontrola účinná, je potrebné, aby zamestnanec vykonávajúci kontrolu bol odborne pripravený a dokonale zoznámený s kontrolnou problematikou a činnosťou príslušných kontrolovaných úsekov. Mám za to, vzhľadom na svoje doterajšie pracovné skúsenosti a rozsah činností, ktoré som vykonávala, že tieto predpoklady spĺňam.

V Závažnej Porube dňa 1.7.2016
Ing. Iveta Jurečková

Porubské jedlo v Lopušnej

Hoci po celý deň lialo ako z krhly, v Lopušnej (Poľsko) sa konala súťažná prehliadka jedál regionálnych. Program bol rozdelený do troch častí. Degustácia jedál odbornou komisiou, „koštovka“ širokou verejnosťou a kultúrny program. Najvyššie ocenenie od odbornej poroty získali pečené buchty lekvárové, ktoré upiekla Želmíra Staroňová st. a slepá kura, ktorú uvarila PEMMEVA, obchodno – reštauračné služby. Súťažná prehliadka sa konala pod záštitou wojta gminy Nový Targ Jána Smarducha, ktorý slávnostne otvoril 44. ročník konajúci sa 17. júla 2016.

V programe sa predstavili Mladí Lopušňania a viaceré hudobné skupiny. Poludnica uviedla Porubskú zábavu. Tešila sa veľkej pozornosti zo strany Goralov z celého Podhalia. Za „šmakowanie potrawy porubskiej“ “ a dynamickú choreografiu Poludnica priniesla veľký DIPLOM.

text: dm- Foto: Ing. Ján Jambrich.

Pozdravný list

Vážený Ing. Juraj Blanár, poslanec NR SR, predseda ŽSK

Pri príležitosti krásneho životného jubilea Vám úprimne a z celého srdca blahoželáme.

S radosťou oceňujeme Vaše pôsobenie v NR SR a v pozícii predsedu Žilinského samosprávneho kraja. Prijmite, prosím, naše poďakovanie za všetko, čo ste vykonali pre prospech Závažnej Poruby.

Osobne i menom samosprávy našej obce Vám želáme veľa síl, pracovných i osobných úspechov, zdravia, radosti zo života a Božieho požehnania.

Nech nebo zastrešuje Vaše cesty a Hospodin Vás ešte viacej posilňuje na tele i na duchu.

Ing. Pavel Beťko, starosta
V Závažnej Porube 19. mája 2016

Porubská zábava pod Chočom

• *Mladí porubskí muzikanti*

Na Dolnoliptovských folklórnych slávnostiach pod Chočom, ktoré sa konali 22. – 24. júla 2016 pod menom Život na dedine sa predstavili: FSk Stráne Važec, FSk Kriváň Východná, FSk Smrečany, FSk Likava, FSk Podšíp zo Stankovian, FSk Lúžňan, FSk Lúčan, FSk Poludnica, Folklórny súbor Magura z Kežmarku a Folklórny súbor Družba z Trenčína. V choreografii Mgr. art. Eleny Chovanovej Poludnica uviedla ako samostatný programový blok Porubskú zábavu. Vystúpenie sprevádzali mladí porubskí muzikanti.

text: -dm- Foto: Samuel Hromuľák

• *Poludnica, Lúčky 2016*

Opalisko fest napísal prvý ročník

Druhá júlová sobota patrila v Závažnej Porube kultúre, športu a relaxu. PEMMEVA obchodno - reštauračné služby, Chata Opalisko a Obec Závažná Poruba ponúkli širokej verejnosti novotu: Opaliskofest pod Opaliskom. Festival sa začal jumpingom a brilantným vystúpením porubských gymnastiek. Potom sa predstavili policajti so svojimi psíkmi. Na parkovisku sa konala ukážka záchrannej akcie Hasičského a záchranného zboru SR. Ploštín Punk prilákal stovky poslucháčov a tí si prišli na svoje. Veď v kuse spieval takmer dve hodiny.

PLOŠTÍN PUNK

Deti sa vyšantili na trampolínach, nechali sa vymaľovať na tvári a tí odvážnejší si vyskúšali streľbu s lukom. Akrobatické predstavenie Mateja a Paulíny Beťkovcov dodalo festivalu patričný lesk. Prítomní sa mohli kochať pohľadom na najnovšie modely osobných motorových vozidiel a na časy socializmu zaspomínať v prítomnosti vozidiel z tejto doby. O šiestej hodine uviedla Poludnica porubské piesne a tance a potom už nasledovala voľná zábava. Do tanca hrala hudobná skupina Flash. Bohatý program, sprievodné akcie, atrakcie a ponúknuté občerstvenie sa stali súčasťou multi – kultúrno - športového festivalu, ktorý zaznamenal v roku 2016 svoj prvý ročník.

• *Súrodenci Beťkovci, foto Michaela Mlynčeková*

Profesor žurnalistiky navštívil Závažnú Porubu

Závažná Poruba zaznamenala v stredu 27. júla 2016 prominentnú návštevu. Univerzitný profesor **PhDr. Andrej Tušer, CSc.,** významný slovenský žurnalista, novinovedec, mediológ a pedagóg, navštívil redakciu Porubských novín. V rozhovore so šéfredaktorom Dr. Dušanom Migaľom ocenil kvalitu obsahu periodika, žánrovú pestrosť, spravodajskú pohotovosť, grafickú úpravu, prácu s fotografiami a ilustráciami. (Rozhovor s profesorom A. Tušerom uverejnili PN 85, s. 9.) Spolu s manželkou a vnukom si prezrel celú obec, poklonil sa životu a dielu básnika a po návšteve Domu Milana Rúfusa napísal do Pamätnej knihy tieto slová: *„Ďakujeme za možnosť vrátiť sa k Majstrovmu dielu, za profesionálnu prezentáciu expozície, za stotožnenie sa s prekrásnou obcou Závažnou Porubou a s najkrajším „kútom" nielen Slovenska, ale i celého sveta – s Liptovom."*

Čas bol zasadiť, čas je pozbierať

Aj keď sa zemiaky pod Tatrami prestávajú pestovať vo veľkom, drobnopestovatelia zostali verní tradícii a osvedčenej liptovskej kvalite. Zasadili pri Sviatku práce, úrodu zberajú pri Dni ústavy. V sobotu 3. septembra 2016 sa Trávniky (pri diaľnici) premenili na mravenisko. Ako usilovné mravčeky si pestovatelia navzájom pomáhali a spoločne zo zeme zbierali bohatú úrodu. Ako pomocníci sa osvedčili najrozmanitejšie stroje. Mladšie i staršie. Všetky funkčné a spoľahlivé. Ešte treba „švábočku" pretriediť, dobre uskladniť a potom už len hodní svojej práce žiť.

Liptovský Hrádok oslávil 700. rokov

•Starostovia Liptova, vpravo Branislav Tréger, primátor Liptovského Hrádku

Mesto Liptovský Hrádok a jeho obyvatelia oslávili 700. výročie prvej písomnej zmienky o meste. Tamojšia samospráva nechala zrekonštruovať viaceré pamiatky a pripravila mimoriadne bohaté sprievodné podujatia. Séria podujatí začala 8. septembra a trvala do 11. septembra 2016. Hradná pani pri tomto výročí odovzdala opravený hrad do užívania obyvateľom mesta. Na slávnosti bol prítomný aj starosta Závažnej Poruby Pavel Beťko a jeho zástupca Dušan Migaľa.

Slávnostne otvorili školský rok

Hoci prvý deň školského roku poznamenalo daždivé počasie, v porubskej škole vládla slávnostná a radostná atmosféra. Na školu sa rovnako tešili žiaci, učitelia i rodičia. Slávnosť otvorila štátna hymna SR. Riaditeľka školy Mária Boltižiarová potom v telocvični privítala prítomných a uviedla: „Cez prázdniny sme nazbierali nové psychické i fyzické sily a teraz nás čaká školská práca. Ako žiakov, tak aj učiteľov. Tešíme sa na podporu a pomoc od rodičov. Nový školský rok prinesie progresívne prvky v oblasti vzdelávania i výchovy." Do školy bude chodiť 61 žiakov. Starosta Pavel Beťko zaželal všetkým dobré zdravie a pohodu počas celého školského roka. Za rodičov sa prihovorila Andrea Hodžová: „Tešíme sa na spoluprácu so školou a učiteľom prajeme pevné nervy." Potom zazneli milé verše i veselé piesne v podaní školákov. Účinkujúci si vyslúžili mohutný potlesk. Pani učiteľka Bohdana Bobáková odovzdala 16 prvákom Pamätný list školáka. Školáci zas obdarovali svoje učiteľky kytičkami kvetov. Vyučovanie podľa rozvrhu sa naplno rozbehlo v utorok 6. septembra 2016.

Dobrovoľná zbierka

Obec Závažná Poruba v zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, § 9 odst.2 a zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení § 5 odst.1 písm.e/

vyhlasuje dobrovoľnú finančnú zbierku **na rekonštrukciu a modernizáciu zvonov v obci**

1. Usporiadateľ zbierky:
   Obec Závažná Poruba, Hlavná 135, 032 02 Závažná Poruba
   IČO: 00315915, DIČ: 2020574930
2. Účel zbierky: rekonštrukcia a modernizácia zvonov v obci
3. Miesto konania zbierky: územný obvod obce Závažná Poruba
4. Čas konania zbierky: od 20.9.2016 do 31.10.2016
5. Spôsob konania zbierky:
   • bezhotovostne poukázaním finančných prostriedkov na účet obce Závažná Poruba. **IBAN: SK82 0200 0000 0000 2232 2342, BIC: SUBASKBX, VS: 3112016.** V poznámke je možné uviesť meno prispievateľa.
   • v hotovosti do pokladničky s označením „Dobrovoľná zbierka" umiestnená v kancelárii obecného úradu alebo do prenosnej pokladničky s označením „Dobrovoľná zbierka" na podujatiach organizovaných, resp. spoluorganizovaných obcou
6. Predpokladané výdavky spojené s konaním zbierky: zbierka bude zabezpečovaná zamestnancami obce Závažná Poruba. Výdavky budú hradené z rozpočtu obce.
7. Použitie zbierky: zbierkou získané finančné prostriedky budú použité výlučne na financovanie rekonštrukcie a modernizácie zvonov v obci Závažná Poruba
8. Vyúčtovanie zbierky: do 10 dní od ukončenia zbierky. O výsledkoch zbierky a použití finančných prostriedkov získaných zbierkou bude informovať starosta obce Závažná Poruba na obecnom zastupiteľstve a internetovej stránke obce. Kontrolu použitia finančných prostriedkov zbierky vykoná hlavná kontrolórka obce.

Dobrovoľná finančná zbierka bola schválená obecným zastupiteľstvom dňa 19. 9. 2016

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

Kto nie je na webe, neexistuje

Webová stránka obce oslavuje piate narodeniny

Každá cesta sa začína prvým krokom. Pred piatimi rokmi sme tento prvý krok urobili. 2. mája 2011 sme oficiálne spustili novú webovú stránku, webovú prezentáciu obce Závažná Poruba **(www.zavaznaporuba.sk)**.

Jej cieľom bolo ponúknuť informácie, ktoré tu doteraz chýbali. Boli sme presvedčení, že informovanosť je dnes nesmierne dôležitá nielen v oblasti poznania, ale aj v oblasti formovania človeka. To bol jeden z hlavných dôvodov vytvorenia webovej stránky obce.

Za jej vytvorením bola aktivita vtedajšieho pána starostu obce Závažná Poruba, Bc. Pavla Barániho a ďalších jej obetavých tvorcov, Mgr. Ľudmily Kráľovej a Ing. Milana Majerka.

Päť rokov existencie stránky bol náročných, ale krásnych. Je ukážkou toho, že spoločnými silami sa dajú veci robiť lepšie.

Našou investíciou na vytvorení stránky bol a je ľudský potenciál, srdce, nadšenie, čas a energia. Forma sa postupne menila, rástla jej úroveň.

Touto webovou prezentáciou sme chceli poskytnúť širší pohľad na liptovskú obec pod Poludnicou. Na jej samosprávu, na kultúrne a spoločenské aktivity a iné dianie. A to sa nám podarilo. Môžeme konštatovať, že táto cesta sa ukázala ako správna.

V priebehu týchto piatich rokov sa na stránke spracovalo viac ako 2500 článkov. Približne 2100 z nich bolo doplnených o viac ako 8 000 fotografií, ktoré poukazovali na aktuálne dianie v obci. Zaznamenali sme na nej viac ako 2 mil. prihlásení. Mesačne je spracovávaných priemerne 34 článkov.

Od poslednej komplexnej zmeny dizajnu v roku 2013 čítanosť článkov mierne stúpla, čo predstavuje približne 140 000 prečítaní článkov za rok.

Tvorcovia sa neustále snažia prinášať zaujímavé a aktuálne informácie z verejného, spoločenského, kultúrneho, cirkevného i športového života obce. Majú ambíciu vytvárať obľúbenú a vyhľadávanú webovú stránku, ktorú bude navštevovať každý, kto chce byť o dianí v našej obci informovaný, kto chce byť v „obraze“.

Vieme, je čo zlepšovať a zdokonaľovať, preto veríme, že sa nám spoločným úsilím podarí webovú stránku aj naďalej spravovať tak, aby bola i naďalej aktuálna a „živá“.

Webová stránka obce Závažná Poruba je tvorená snahou dobrovoľných nadšencov. Na doplňovaní, predovšetkým o nové články a fotografie, sa najviac podieľajú naši najaktívnejší prispievatelia, hlavne zástupca starostu obce RSDr., Mgr. Dušan Migaľa, Milan Janák, poslanec OcZ Ivan Jačala, Ing. Martin Jurečka.

Ďakujeme všetkým, ktorí s nami spolupracujú, držia nám palce, ktorí našu stránku navštevujú a občas, alebo pravidelne na ňu prispievajú. Všetkým, ktorí si ju obľúbili a radi sa na jej stránky vracajú. To je najlepšia odmena pre nás tvorcov. Ďakujeme za komentáre, podnety, pripomienky a nové informácie. Vážime si priazeň každého z vás. Tešíme sa na ďalšiu úspešnú spoluprácu.

A na záver. **Všetko najlepšie k 5. výročiu. Vám všetkým patrí veľké ĎAKUJEM !**

Mgr. Ľudmila Kráľová

Srdečne gratulujem všetkým tvorcom tejto zaujímavej stránky. V dnešnej rýchlej dobe je to naozaj zdroj aktuálnych informácií, ktoré majú jazykovú i obrazovú úroveň. V mene svojom i mojich mnohých priateľov (na Slovensku i v zahraničí) , ktorí túto stránku pravidelne sledujú, ďakujem a prajem mnoho invencie pri spracovávaní informácií o dianí v našej obci. Ešte raz vďaka.

Elena Chovanová

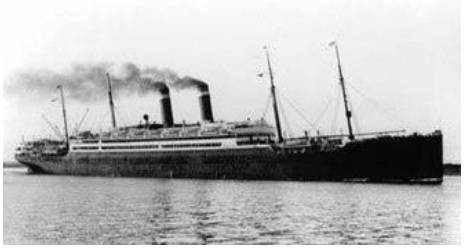
Pripájame sa ku gratulantom. Tvorcovia webovej stránky si zaslúžia obdiv a poďakovanie.

Devečkovci

Za všetkých jej tvorcov Vám ďakujem za milé a povzbudzujúce slová.

Webmaster

Vysťahovalectvo do USA

V predchádzajúcom čísle Porubských novín som si so záujmom prečítal článok o vysťahovalcoch z Poruby, ktorí odišli hľadať svoje šťastie do USA. Tieto údaje by som chcel doplniť o ďalších vysťahovalcoch. V predchádzajúcich rokoch navštívila Porubu Patrícia Brady, ktorej stará mama odišla do Ameriky v roku 1905. Pri stretnutí s Patríciou som bol prekvapený aké údaje zozbierala o svojich predkoch. Pretože naše staré mamy od Mikulášov boli sestry, poprosil som Patríciu či by nenapísala americký príbeh svojej starej mamy. Bol som milo prekvapený, keď mi na poslednom stretnutí v Porube odovzdala podrobnú rodinnú históriu aj s dobovými fotografiami.

V krátkosti Mária Mikulášová sa v USA zosobášila s ďalším vysťahovalcom z Poruby Paľom Beťkom od Mlynárov. V manželstve sa im narodili dvaja synovia a dve dcéry. Tragédia rodiny nastala po prvej vojne 1918 za epidémie španielskej chrípky. Manžel Pavel zomrel a jeden zo synov prežil po klinickej smrti.

Pani Mária sa nechcela vzdať svojich detí do opatery štátu a ako šikovná krajčírka dokázala udržať rodinu a nájsť uplatnenie pre svoje deti. Dnes sú títo potomkovia roztrúsení po celých spojených štátoch vo významných zamestnaniach.

Rodina Beťkovcov, ktorá žila v Nemecku, mala priateľské styky s ďalšou porubskou rodinou Michala Iľanovského a Zuzany Čungovej, ktorej potomkovia pod menom Oberst sú úspešní v mnohých profesiách. Nezodpovedaná je otázka o pôvode Michala Iľanovského z ktorej rodiny Iľanovských pochádza.

Ing. Ľudovít Jurečka

Stretnutie spolužiakov

Prvý rad zľava*: Matilda Plevová, Anna Jančušková, Milan Galko, Viera Križková, r. Tomčíková, Edita Mišíková, r. Štepitová*
Druhý rad zľava:
Ľubomír Mikuláš, Ján Broska, Marta Frniaková, Ladislav Niňaj, Mária Mikulášová, r. Vongrejová, Božena Vejová, r. Beťková, Katarína Hrušková, r. Durišová, Marta Kaltensteinová, r.Konvitová, Ľubomír Mikuláš
Tretí rad zľava:
Libuša Plevová, Stanislav Beťko, Katarína Devečková, r. Staroňová
Štvrtý rad zľava:
Peter Jambrich, Ján Kamien

Každý rok sa vraciame. 13. augusta 2016 sa z areálu Mateja Staroňa niesla vôňa gulášu, nácvik hymny spolužiakov, harmonika Jána Brosku. Zo Závažnej Poruby sme sa stretli pätnásti, ročníky 1952, 1951.

Privítali sme aj štyri spolužiačky zo základnej školy v Okoličnom a krstnú mamu našej kroniky Editku Mišíkovú mladšiu.

Svojich nežijúcich spolužiakov sme si uctili spomienkou na porubskom cintoríne. Nezabudli sme ani na meninových oslávencov, Ľuba Habarku a Ľuba Mikuláša. Stano Beťko už tradične obdaril spolužiačky červenou ružičkou.

text i foto: Katarína Devečková

Nakladanie s odpadmi po novom

Zmena legislatívnych noriem v oblasti odpadového hospodárstva, nelichotivý stav s nakladaním odpadov na Slovensku, nové pravidlá pri triedenom zbere. To všetko vytvára predpoklady, aby občania a samotné organizácie v tejto oblasti tento stav zlepšili a zaradili sme sa medzi popredné krajiny pri triedení a spracovaní odpadu a vytvárali dobré predpoklady pre ďalšie generácie.

Týmto článkom Vás chcem upozorniť na zmeny v odpadovom hospodárstve súvisiace s novým zákonom o odpadoch č.79/2015 Z.z. a s jeho účinnosťou od 1.1.2016 a následne schváleným všeobecným záväzným nariadením obce Závažná Poruba o nakladaní s komunálnymi odpadmi č.2/2016 z 1.7.2016, ktoré je zverejnené na webovej stránke obce v sekcii Obecný úrad – VZN.

Nechcem Vás zaťažovať výkladom jednotlivých častí spomínaného zákona či VZN obce, skôr sa chcem zamerať na konkrétne uplatňovanie nových zásad pri nakladaní s odpadmi na území našej obce.

Cieľom nového zákona o odpadoch je zlepšenie celkového stavu odpadového hospodárstva na Slovensku. Podľa posledných štatistík Eurostatu Slovák priemerne ročne vyprodukuje 300 kg odpadu. Z celkového množstva odpadu putuje len asi 6% na recykláciu, 12% končí v spaľovni, 6% sa kompostuje, ale až 76% končí na skládkach odpadu, ktorých je na území Slovenskej republiky oficiálne registrovaných 111. Tento stav nás radí na posledné miesta Európskej únie. Pre porovnanie v susednom Rakúsku skončí na skládkach len 3% z celkove vyprodukovaného odpadu v krajine.

Preto hlavným našim cieľom je zlepšovať stav s nakladaním s odpadmi a uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva, to znamená:

a. Predchádzanie vzniku odpadu
b. Príprava na opätovné použitie
c. Recyklácia
d. Iné zhodnocovanie
e. Zneškodňovanie

Separovanie odpadu už pozná asi každý občan. V obci máme niekoľko kontajnerových stanovísk, kde triedením ukladáme **plasty** (žlté kontajnery), **papier** (modré kontajnery), **sklo** (zelené kontajnery) a **kovy** (hnedé kontajnery). Celkový počet týchto kontajnerov v našej obci je 67 kusov. Podrobný rozpis čo do ktorého kontajnera môžeme uložiť a čo nie dostanete v najbližšom období do vašich domácností a tieto informácie pribudnú aj na samotné kontajnery. Odvoz týchto kontajnerov zabezpečuje zberová spoločnosť podľa stanoveného harmonogramu. Ak sa niekomu zdá, že tento interval je nedostačujúci, opak je pravdou. Je potrebné jednotlivé komodity odpadu stláčať a rozoberať na menšie časti tak, aby zaplnili priestor kontajnera čo najmenej a do kontajnerov ukladať len odpad, ktorý tam patrí.

Biologicky rozložiteľný odpad , zelený odpad sa odporúča každej domácnosti kompostovať vo vlastných kompostéroch, možnosťou je uloženie tohto druhu odpadu na skládku v Potočku len počas prevádzkových hodín a podľa pokynov pracovníka skládky. Odvoz tohto odpadu zabezpečuje aj obec. Po nahlásení na obecnom úrade a zakúpení známok, na základe ktorých sa vývoz uskutočňuje každý utorok. Upozorňujeme občanov, že **pálenie akéhokoľvek odpadu zo záhrad, polí a záhumienok je zákonne celoročne zakázané !!!**

Výrazná zmena sa týka stavebného odpadu (betóny, tehly, obkladačky, dlaždice a pod.). Ten už neukladáme na skládku v Potočku, kde je zakázané voziť tento druh odpadu, tiež je zakázané ukladať tento odpad do veľkoobjemových kontajnerov pri cintoríne a v Potočku. Občania stavebný odpad musia odvážať k zmluvnému partnerovi a to do Recyklačného závodu Liptov–Okoličné, ktorý sa nachádza v Priemyselnej zóne pred betonárkou Tatry betón. Občania sa pri odovzdávaní stavebného odpadu alebo výkopovej zeminy preukážu dokladom, na ktorom je údaj o trvalom alebo prechodnom bydlisku na území našej obce. Za odpad vám budú účtované zvýhodnené ceny. Cenník jednotlivých druhov stavebného odpadu je k dispozícii na obecnom úrade.

Nebezpečný odpad (farby, akumulátory, oleje a pod.), **textil, elektro-odpad** (TV, PC, tablet, mikrovlnná rúra, varná kanvica a pod.) a **železný šrot** je možné ukladať do pripravených kontajnerov na nádvorí obecného úradu 2x v roku a to v mesiacoch máj a október. Presný termín zberu sa včas uverejňuje na webovej stránke obce, vo vývesných tabuliach v obci a prostredníctvom obecného rozhlasu. Textil môžu občania ukladať aj do kontajnera na textil pri kotolni obecného úradu. Elektro-odpad môžu tiež občania bezplatne odovzdať distribútorom prostredníctvom spätného odberu priamo v predajniach elektrospotrebičov.

• V Závažnej Porube sa nachádza osem zberných miest pre separovaný odpad. Spolu je tu umiestnené 60 veľkoobjemových kontajnerov farebne rozlíšených: sklo - zelený, plasty - žltý, papier - modrý a kovy – hnedý.

Lieky, ktoré nespotrebujete alebo sú po dobe spotreby, je zakázané vyhadzovať do zmesového komunálneho odpadu, ale je potrebné ich odovzdať do verejných lekární.

Objemový odpad predstavujú odpady, ktoré svojou veľkosťou nevojdú do klasickej nádoby na zmesový komunálny odpad (nábytok, okná, dvere a pod.). Tento odpad je možné ukladať do veľkoobjemového kontajnera v Potočku len počas prevádzkových hodín skládky a podľa pokynov pracovníka skládky. Tento druh odpadu nie je možné ukladať do kontajnera pri cintoríne, tento je určený len na odpad z cintorína.

Použité pneumatiky občania odovzdávajú pneuservisom alebo autoservisom, ktoré sú podľa nového zákona o odpadoch povinný ich odoberať aj za predpokladu, že ste ich u nich nezakúpili.

Inak **nevytriedený zmesový komunálny odpad** ukladáme do zberných nádob, ktoré vlastní každá domácnosť. Tento odpad vyváža zberová spoločnosť v pravidelných intervaloch každú stredu.

Akýkoľvek druh odpadu sa zakazuje odovzdávať iným subjektom (napr. pouliční zberači), ktorí nemajú uzatvorenú zmluvu na vykonávanie tejto činnosti s našou obcou.

Viac informácií o správnom triedení odpadu nájdete aj na web stránke triedenie.sk. Správnym postojom k triedeniu odpadu vytvárame lepšie predpoklady na opätovné využitie čo najväčšieho množstva odpadov. **Je našou občianskou povinnosťou** upozorňovať na nedostatky, ktoré niektorí občania opakovane nedodržiavajú a informovať starostu, poslancov alebo zamestnancov obce. Veď všetci chceme žiť v obci, kde každý cíti pravidlá a ich dodržiavanie.

Vladimír Mlynček,
poslanec obecného zastupiteľstva,
komisia pre životné prostredie

Pocta zachráneným, poďakovanie záchrancom

Odhalili pamätnú tabuľu pod Poludnicou

• *Odhalenie tabule*

Jaskyňa Kamenné mlieko, ktorú miestni obyvatelia poznajú aj pod názvom Židovská jaskyňa, sa nachádza nad Závažnou Porubou pod Poludnicou vo výške viac ako 1200 metrov nad morom. Dlhá je asi 35 metrov a široká štyri až päť metrov. Na prelome rokov 1944–1945 sa tu ukrývalo asi 45 židovských utečencov zo Slovenska a Poľska.

Prenasledovaným pomohli prežiť obyvatelia Závažnej Poruby. Odvážni obyvatelia prinášali Židom do jaskyne jedlo, ošatenie a najnutnejšie potreby na prežitie. Sami však pritom riskovali svoje životy. Jaskyňu chránil iba vchod zatarasený a zamaskovaný kameňmi, drevom, čečinou a snehom. Oheň mohli klásť a zohrievať sa len v noci. Koncom januára 1945 sa front začal približovať k Závažnej Porube. Začiatkom februára sa česko-slovenskí vojaci pokúšali prelomiť nemeckú obranu. Boje o Liptovský Mikuláš trvali až dva mesiace. Bojová línia južne od Liptovského Mikuláša bola medzi dedinou Iľanovo, ktorú ovládali nemecké vojská a Závažnou Porubou, kde už boli česko-slovenské vojská. Do susedného Liptovského Jána, ktorý bol už definitívne oslobodený, previedol ukrývaných Martin Piatka. Postupovali opatrne, vpredu pred skupinou asi 50 až 100 metrov išiel Martin Piatka, ktorý palicou dával znamenie, aby sa ukrývaní presúvali za ním. Všetci boli zachránení a Martina Piatku nazvali ich Mojžišom. Žiaľ Martin Piatka sa konca vojny nedožil, lebo tragicky zahynul. Vlani koncom augusta v rámci letných židovských športových hier Makabi, navštívila približne desiatka členov židovskej komunity z celého Slovenska jaskyňu pod Poludnicou. Hore ich viedol a sprevádzal Ľudo Jurečka. Pri tejto príležitosti predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline Pavel Frankl prisľúbil odhalenie tabule na vchode do jaskyne pripomínajúcej udalosti z prelomu rokov 1944-45. Po vybavení potrebných povolení v júli tohto roku v sprievode Porubänov Jána Čungu, Dušana Piatku a Ľuda Jurečku jaskyňu opäť navštívil, aby s miestnymi „bardmi" dohodol veľkosť, umiestnenie a konečný text tabule. Ani predstavitelia samosprávy v Porube nestáli bokom a Dušan Migaľa spolu s Pavlom Franklom spoločne, pár dní pred odhalením, namontovali tabuľu na portál jaskyne. V nedeľu 28. augusta 2016 o 13,00 hodine bola Pamätná tabula slávnostne odhalená. Okrem iných sa tohto aktu zúčastnili: Igor Rintel, predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku, Míša Kapustin, bratislavský reformný rabín, Dušan Migaľa, zástupca starostu obce Závažná Poruba a viac ako sedem desiatok občanov Závažnej Poruby a členov židovskej komunity zo Slovenska a Česka. Celý akt otvoril a moderoval Ján Čunga. Spomienkovú atmosféru dotvárali svetielka kahančekov z tmavých útrob jaskyne, z ktorých akoby bolo cítiť prítomnosť zachránených. Dušan Piatka predniesol prítomným vlastnú báseň o Poludnici a Jožkovi Grinbauovi, ktorý sa v jaskyni zachránil a s ktorým sa spriatelil. Báseň zarámovanú ako obraz daroval predstaviteľom židovskej komunity. Dušan Migaľa vo svojom príhovore vysoko ocenil obetavosť obyvateľov obce a prirovnal umiestenie tabule ako výpoveď jaskyne po 72 rokoch. Pavel Frankl vyzdvihol šľachetnosť obyvateľov Závažnej Poruby, ktorí v ťažkých časoch vojny neváhali riskovať vlastné životy na záchranu prenasledovaných, ktorých jediným previnením bolo, že sa narodili ako Židia. Slávnosť obohatil svojím vystúpením, hrou na fujaru a píšťalu, ľudový umelec Ivan Broska. **Pamätnú tabuľu spoločne odhalili Pavel Frankl a Dušan Migaľa.**

• *Rabín sa pomodlil v hebrejčine*

Na záver bratislavský rabín Míša Kapustin predniesol v hebrejčine modlitby El malerachamim a Kadiš. Pri ceste na Poludnicu, po žltej značke asi pol hodinu pod vrcholom, prídete pred jaskyňu. Tu si zaspomínajte na utrpenie prenasledovaných, na ich záchranu a na obetavosť a šľachetnosť obyvateľov Závažnej Poruby, ktorí pomohli v ťažkých časoch holokaustu.

Text i foto: Jozef Feiler, administrátor a fotograf www.zilina-gallery.sk

Poludnica

Aká si mi krásna,
ty, Liptova a Tatier krásavica.
Nám všetkým, čo pod ňou žijeme,
naveky drahá Poludnica.

Teba z lásky dal si nám Pane na nebi,
dobrým aj hriešnym ľuďom na zemi.
A prikázal si nám tu spolu svorne v láske žiť
a tvoje sväté meno vždy chváliť,
ctiť a velebiť.

Nad Opaliskom mohutné skalisko sa čerí
a nám, čo dolu pod ním bývame,
je bezpochyby jasné,
bez hodiniek, či obed je, či poludnie
a koľko času, kým sa zvečerí.

Dobrou ty matkou vždy bola si,
na lúkach hore, kde pásli stáda valasi.
V dobe Halštenskej a aj dávno potom,
keď štvancov týraných životom,
v útrobách teba skryla si
a stala sa ich domovom.

Bola si druhou Masadou,
no nie výbojných to Zelótov,
lež pokorných, zbožných publikánov.
Poznal som mnohých, n
a žiaľ, že len ich mená
a neviem vôbec či boli z kmeňa Júdu,
Jisachára, Dána a či Rúbena.

Izraeliti to vyše štyridsiati boli,
čo mocným sveta toho stáli v nevôli.

A tak ty naša Poludnica,
ich skrýšou v dňoch krutých si bola.
Dobrou to materou,
čo kojila ich veľkú túžbu do života.

Mal som tam v nich kamaráta,
už nepamätám jeho bližšie dáta.
Jožinko Grimbau jeho meno bolo,
siedmym rokom života
spoločne nám vtedy uplynulo.

Len jedno mi predsa v mysli utkvelo,
hoc bol vzrastom menší ako ja, bol veľký.
Už vtedy učil mňa a brata
poľsky, hebrejsky, ba aj nemecky.

December myslím bol vtedy
a snehu bolo neúrekom,
skrýval sa vtedy s rodičmi
pred zlým a krutým „Herodesom."

V jaskyni našej Poludnice
zima tiež krutá bola
a tak mu v noci ležiac pri stene,
omrzol palček, práve ten,
čo nosia ľudia na ňom prstene.

Otec môj zniesol ho nocou z tejto jaskyne,
do našej malej teplej kuchyne.
Potom mu naša mamka mamkou boli
a nebolo nám to proti vôli.

Jožinkov palček zmrznutý
kúpali mamka v repíku
i s ľaliovým listom v oleji.
„Neplač, môj synček milený,
veď sa ti palček boľavý, čochvíľu
iste zahojí.“

A naozaj, verte tak bolo.
Už iba obväzom trochu omotaný,
bol palček skoro zacelený.
A tak sme všetci traja spolu,
hrávali karty v teplej kuchyni,
červenú sedmu na zemi.

Naničhodník bol som vtedy ako nik
a či hádam diabol nahovoril ma,
ja nezbedník,
povedal som mu: „Jožinko, daj sem ten palček málinko!“
A tak som palček ubolený,
„prištopkal“ obväzom skoro celý,
starou Singerkou
k modrému plátnu od Marcély.

Plakal si vtedy, viem to.
Veď iste ťa to veľmi bolelo.
A ja ešte i dnes výčitky mám v srdci z toho
a ver, že tak ako dnes
i vtedy ľúto mi ťa bolo.

Po chvíli plaču odpustil si mi
a povedal si múdro:
„Nehodím do teba kameňom,
veď ani ja nie som bez viny,“
keď hrali sme kartovú sedmu na zemi.

Stratil si sa mi kamarát,
vyše sedemdesiat rokov je odvtedy.
Za ten čas by sa iste Žuberovkou
naplnil zázračný rybník,
vašej Jeruzalemskej Bethezdy.

Tri razy hľadal som ťa v Svätej zemi.
Písali sme vám roky neúnavne.
Od päťdesiatych rokov i viac ráz v roku,
ale márne.

Bolo to hlavne na Vianoce,
pre nás to známej adrese:
Jožinko Grimbau,
51 RUE Chateau Paris 10,
France.

„No príď už teraz Jožinko, počúvni!“
My vyjdeme si tam spolu,
na slávnu tú našu horu.
Sionom je nám Poludnica,
sťa Choréb zo Sinaja,
„A ver mi, nebudeme tam sami dvaja.“

Tam, kde jaskyňa je
kde Poludnice strmý svah sťa dach,
tam mocný chorál zazneje.
To vaše Alohim, Adonay
a tiež spoločné Halelujah, Halelujah, Halelujah.

august 2016
Dušan Piatka

Židovská jaskyňa

Zúčastnil som sa mnohých spomienkových akcií na dobu holokaustu doma aj v zahraničí. Za účasti prezidentov, premiérov, poslancov parlamentov, veľvyslancov, ale aj predstaviteľov židovských inštitúcii. Program pripravili profesionálny umelci, vence sa kládli v spolupráci s čestnými strážami. Prednesené prejavy boli často skvelé, rečnícky aj obsahovo, média boli v pohotovosti. Všetci účastníci mali povinne zadumané vážne tváre a po skončení boli radi, že majú ďalšiu (otravnú?) povinnosť za sebou.

Pripomienka holokaustu spolu s odhalením pamätnej dosky v tzv. „Židovskej jaskyni“ (viď článok Pamätná tabuľa pod Poludnicou) v Závažnej Porube nespĺňala nič z toho. Program bol amatérsky, prejavy neboli excelentnými rečníckymi vystúpeniami a umeleckú časť zabezpečil miestny ľudový umelec. Ale predsa..... všetkým účastníkom sa tlačili slzy do očí a pri rozprávaní im bránila „guča v hrdle“. Akcia nebola pre médiá, ale vyvierala z podstaty duše záchrancov a ich potomkov a z nášho (židovského) pocitu obrovského obdivu a vďačnosti. Vďačnosti za záchranu, ale aj z obrovského obdivu pri predstave, ako obyvatelia dediny v zime 1945 do strmého kopca vo výške 1200 m v mraze a v snehu, riskujúc životy vlastné a možno celej dediny nosia potraviny a prikrývky, aby zachránili im úplne neznámych ľudí. A vieme si aj veľmi ťažko vôbec predstaviť ako starosta prideľuje občanom žida, ktorému majú pomáhať, o čom vie celá dedina, ale nikto to nezradí.

• *Potomkovia záchrancov pred jaskyňou, august 2016.*

Ja viem, dedinám sa titul **„Spravodlivý medzi národmi“** neudeľuje. Ľudskosť, ktorú prejavila komunita tejto dediny ako celok, sa vymyká tomu čo sme doteraz poznali. A pripomienka holokaustu, ktorú som tam zažil bola najúprimnejšia a najdojímavejšia akú som dosiaľ zažil.

Viac na www.uzzno.sk

Igor Rintel
Predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí, Slovenská republika
www.uzzno.sk

Modlitba za Slovensko

Úžasná sila vnútorného vyznania mnohých básní Rúfusa inšpiruje „príbuzné duše“ k rovnakému prežívaniu a rovnakému mysleniu.

Nezávisle pani Dada Klementová a pán Ján Svetlan Majerčík vydali CD s názvom Stretnutie.

Nezávisle pani architektka Krivošová a OZ Naveky závažná nazvali návrh gobelínu a spomienkovú akciu Modlitba za Slovensko.

Stretli sme sa 28.8.2016 v nedeľu na dvore u Rúfusov, aby sme rozsievali Majstrovo posolstvo piesňou, recitovaným slovom, prozaickým slovom v besede, „maminým“ mrežovníkom, domácim chlebíkom a slaninkou.

Vďaka patrí Kvetke Staroňovej, Jankovi Majerčíkovi, ale aj hosťovi večera Ing. Erikovi Gemzickému, PhD. ktorý spolu s predsedom OZ Naveky závažná Bc. Pavlom Baránim začali uvažovať o spolupráci v prospech zachovania pamiatky, ktorej hodnotu pre Slovensko si mnohí ani neuvedomujú - Domu Milana Rúfusa.

O tom, že akcie v Závažnej Porube majú svoju úroveň, svedčí aj prítomnosť Ing. Tibora Kepencaya, PhD., ktorý pricestoval až z Bratislavy.

Treba len veriť spolu so štúrovcami: „... málo nás je, málo, ale nič to preto, bez sto lastovičiek bude ešte leto“.

Spomienky z hniezda

Na pozvanie OZ Zhoda z Bratislavy sa ako protagonisti programu zúčastnili v LETNEJ ČITÁRNI U ČERVENÉHO RAKA členovia OZ Naveky závažná:
Pavel Baráni ako starosta v čase otvorenia Domu Milana Rúfusa a súčasný predseda OZ Naveky závažná,
Kvetka Staroňová, recitátorka,
Soňa Barániová, kustód a správca.

Príjemným oživením už tradične boli zhudobnené básne Majstra, ktoré spievala Soňa Jány.

Záver podujatia sa niesol v znamení jednej z Rúfusových esejí: ...okoštujte, čo sme dnes napiekli my.

Asi sme sa obdarovali- hostia i domáci- navzájom- my zo Závažnej Poruby svojskými spomienkami a plná letná záhrada nebývalým záujmom.

„Chlebové“ mesto Bratislava, ako ho nazval básnik, nezabudlo na doživotné dieťa Závažnej Poruby- Majstra Rúfusa.

Text Soňa Barániová,
Foto: Katarína Devečková

Každý z nás je odkázaný na zemské úrody

Evanjelista Ján kap. 6, verše 24 – 29

V týchto dňoch jesene chceme ďakovať za úrody zeme všetkým, ktorí svojou prácou dorábajú každodenný chlieb.

Poďakovanie za úrody zeme nám stavia pred oči predovšetkým celé bohatstvo zemských úrod, ktoré doniesli tohto roku naše polia a lúky, záhrady a vinohrady, lesy a pastviny. Iste s radosťou a hrdosťou hodnotia tí, ktorí na tom pracujú výsledky svojej namáhavej práce. A my všetci s vďakou spomíname na ich prácu a oceňujeme ich metódy práce, využitie techniky a ich úsilie o vyššie výnosy. Pri tom však ako kresťania nezabúdame na Toho, ktorý je darcom každého daru, na Hospodina. A preto chceme ďakovať v prvom rade Jemu, ktorý požehnával naše práce, dával nám zdravia, sily, chuti i zdaru pri našom usilovaní. Táto vďaka pri nás bude o to väčšia a budeme tým úprimnejšie ďakovať, čím viac si uvedomíme, že zemské úrody sú znamením Božej opatery o nás. Bolo by veľkou chybou, ak by sme zemské úrody podceňovali. Všetko, čo rastie na poliach, čo sa urodí v sadoch a vinohradoch i na ktoromkoľvek mieste, je potrebné k udržaniu nášho telesného života. To vedel aj Pán Ježiš, preto nasýtil päťtisícový zástup. On dobre vedel, že ľud, ktorý poslúchal Jeho slovo, potrebuje aj telesnú obživu. Keď v týchto chvíľach myslíme na všetky tie druhy zemskej úrody, ktorými nás požehnal aj tohto roku v hojnosti Hospodin, máme Mu z celého srdca ďakovať a nezabudnúť na žiadne z jeho dobrodení.

Ak má však byť vďaka za úrody zeme pre nás skutočným požehnaním, nesmieme spyšnieť, ak máme hojnosť zemských úrod, ani zmalomyselnieť, ak by sme ich mali skromnejšie. Tak ako nasýtenie päťtisíc ľudí malo byť pre nich popudom k tomu, aby za týmto divom hľadali Pána, ktorý tento div urobil a aby, oddajúc sa Mu vo viere, našli v Ňom pokrm, ktorý im zaistí večný život; tak aj my si musíme stále uvedomovať, že človek nežije len samým chlebom... My kresťania to vieme a cítime, že popri telesnom chlebe potrebujeme aj pokrm, ktorý ostáva k večnému životu, to je slovo Božie, ktoré nás privádza k viere v Krista. Ten, ktorý sa v tohtoročnej úrode dokázal mocným opatrovníkom celého sveta a v Kristovi sa nám zjavil ako náš Otec, je hodný toho, aby sme Mu dôverovali. Táto viera nás urobí milými pred Bohom a užitočnými v užšom kruhu našej rodiny i v širšom kruhu našich blížnych. A táto viera nás konečne dovedie k večnému životu. O túto vieru prosme Pána a v nej sa Mu celým srdcom oddajme. Amen

Modlitba: *Bože, Stvoriteľ náš, ktorý nám ustavične udeľuješ svoje dary, daj, aby sme si uvedomili, že sme závislí od Teba, aby sme Ti preto s úprimného srdca ďakovali za všetky Tvoje dary. Ďakujeme za dar života, za prácu a blížnych, za požehnanie na poliach, za všetko dobre a krásne vo svete, ktorý si pre nás stvoril. Nadovšetko Ti však ďakujeme za Tvoj najväčší dar, za Tvojho Syna Ježiša Krista, ktorý je Pánom života a radosťou našich duší. A prosíme Ťa, požehnaj a ochraňuj sejbu svojho slova svätého v našich srdciach, aby sme Ti v bohatom ovocí spravodlivosti prinášali v každom čase obeť vďaky. Amen*

Vladimír Pavlík, evanj. farár

500 rokov reformácie

(3. časť)

Boj proti odpustkom rozpútal 31. okt. 1517, keď v 95 výpovediach na dverách zámockého chrámu vo Wittenbergu podvrátil mýlne učenie stredovekej cirkvi o odpustkoch. 1. výpoveď znela: Pán náš Ježiš Kristus prikazuje: „Pokánie čiňte!“ Tým chce, aby celý náš život bol nepretržitým pokáním. V 36. výpovedi hovorí: Kresťan, ktorý úprimne ľutuje a kajá sa zo svojich hriechov, má bez odpustkovej kartičky zdarma, z milosti Božej pre Kristove zásluhy úplné odpustenie.

Luther nechcel rozluku s rímskou cirkvou, chcel obnovu, reformáciu cirkvi, očistu cirkvi od ľudských výmyslov a zneužívania cirkevnej moci kňazmi, biskupmi a inými hodnostármi, kláštormi a pápežom.

Luther v dišputách s rímskymi teológmi, Kajetánom, Eckom, Miltizom dokázal bludné učenie pápežskej cirkvi na základe Biblie.

Viera v Ježiša Krista a dobré skutky

Lutherovi a evanjelickej vierouke rímska cirkev a jej teológovia ostro vyčítali, že Luther za podmienku spásy zdôrazňuje vieru v Ježiša Krista a na dobré skutky nekladie dôraz. Toto tvrdenie sa nezhoduje s pravdou. Luther veľmi výstižne zdôrazňuje vieru, ale zároveň podľa Písma svätého učí, že dobre skutky, ako skutky lásky k Bohu a k blížnym sú dôsledkom, ovocím skutočnej a úprimnej viery v Ježiša Krista. Vo výklade listu Rímskym hovorí: „Kresťana, ktorý hovorí, že verí v Krista a pritom neplní Božiu vôľu, nekoná skutky lásky z viery, pokladajte za neveriaceho!“ To znamená, že kresťan je povinný v celom živote, každým skutkom slúžiť Bohu a ľuďom. Príležitosť a povinnosť konať dobré skutky kresťan má v každom okamihu, v každej hodine, a to nie len v nedeľu, v chráme Božom, ale cez celý týždeň, v každodennom povolaní a v rodinnom živote. Slúžka v domácnosti, ak čestne plní svoje povinnosti, si zaslúži väčšiu úctu, ako rehoľná sestra, ktorá nič nerobí, len sa modlí. Treba sa modliť, ale aj pracovať! Preto Luther rodinný život, manželstvo, výchovu detí, starostlivosť a opateru o rodičov a nemocných oceňuje vyššie, ako osamelosť a kláštorný život.

V liste kresťanskej šľachte napísal, že nanútené bezženstvo kňazov a mníchova panenstvo mníšok je krivda na zdravých ľuďoch, ktoré protirečí Božiemu zákonu. V 1 liste Timoteovi kap. 3, verše 2 a nasled. a aj iné miesta v Písme. Kto chváli kláštorný život, verí, že mních žije dôstojnejšie podľa Božej vôle, ako obyčajný kresťan a svojimi dobrými skutkami pomáha k spáse nielen sebe ale aj iným, je v protirečení s biblickým učením. Kresťan je povinný žiť v spoločnosti a pre spoločnosť, v prostredí ľudí a nie v utiahnutosti zápasiť v boji za pravdu, právo, sociálnu spravodlivosť, za pokoj medzi ľuďmi a národmi. Nesmie utekať zo sveta, od zodpovednej práce do nečinnosti a pohodlia.

Mnohé kláštory dostali od panovníkov a zemepánov veľké dary, úrodné polia, lúky, lesy, ba i množstvo dedín a poddaných do vlastníctva. Ak voľakedy (a niektoré kláštory aj v Lutherovom období života) chudobní mnísi a mníšky vykonali šľachetnú kultúrnu a sociálnu službu ľuďom, mnísi v bohatých kláštoroch zleniveli, stali sa požívačnými príživníkmi. Poddaný ľud musel im slúžiť prácou a značným podielom z úrody. **V. Pavlík**

Potvrdili krstnú zmluvu

Konfirmácia je slávnostné prijatie pokrstenej mládeže medzi dospelých členov cirkevného zboru. V tomto roku pristúpila ku konfirmácii v Závažnej Porube (19. júna 2016) len jedna konfirmandka: **Martina Bobelová** z Podbrezín. Potvrdila krstnú zmluvu, utvrdila sa vo viere a milosti Božej. K Večeri Pánovej pristúpilo aj 15 „zlatých“ konfirmandov. Pri tomto výročí ako dar jubilanti odovzdali cirkevnému zboru oltárne rúcho. Pripomenuli si „ročitô“ úmrtia pána farára Jána Jágerského, ktorý ich priviedol pred päťdesiatimi rokmi ku konfirmácii. Modlitbou potvrdili, že i naďalej budú žiť v Božej pravde a vo viere v Pána Boha.

ZLATÍ KONFIRMANDI: ***Prvý rad zľava:*** *Marta Kaltensteinová, r.Konvitová, Viera Križková, r. Tomčíková, Viera Bútorová,r. Ilanovská, Ján Broska, Lubomír Mikuláš.* ***Druhý rad zľava:*** *Pavel Míša, Katarína Devečková, r. Staroňová, pán farár Vladimír Pavlík, Ján Kuľhavý, Ladislav Niňaj.* ***Tretí rad zľava:*** *Elena Balentová, r. Štetková, Božena Vejová, r. Beťková, Stanislav Beťko, Miroslav Šúlek, Anna Buricová, r. Dudová*

Sviatok pokánia a Eucharistie

Každoročne v najkrajšom mesiaci máji pristupujú deti z rímskokatolíckych rodín po prvýkrát k sviatosti zmierenia a k prvému svätému prijímaniu. Tento rok 1. mája vo farskom kostole v Okoličnom prijala Telo Kristovo aj obyvateľka našej obce **Sofia Libáková.** Blahoželáme a prajeme zotrvať na ceste viery.

Hedviga Šarafínová

Obyčajní ľudia

...oni nevedia odkiaľ vedia, ale v rozhodujúcich chvíľach vedia presne...

(R. Kaliský/ M. Rúfus)

Keď som prvýkrát vstúpil do obradnej siene na židovskom cintoríne v Žiline, zaskočilo ma množstvo mien zvečnených na mramorových doskách na stenách obradnej siene. V prvom momente som si myslel, že sa jedná o všetkých Židov, umučených začiatkom štyridsiatych rokov minulého storočia z celého Slovenska. Jednoduchým plošným porovnaním som pochopil, že sú to len umučení ľudia zo Žiliny a blízkeho okolia. Bolo mi z toho smutno. Zároveň som pochopil, že v rámci Slovenska to bolo viac ako dvadsaťnásobok.

Je mi to ľúto. Ale dodatočná ľútosť nemôže byť uspokojivým riešením. Musíme stáť pevnými nohami na zemi a pozdvihnúť svoj výrazný hlas vtedy, keď sa neprávosti a zloby pripravujú a prebiehajú. Teda včas. Mlčanie a strach môžu byť prejavom hoci nechcenej kolaborácie s nechcenou mocou. (To pre poučenie pre budúcnosť).

Mnohokrát sa zaoberám myšlienkami na udalosti spred 60- 70 rokov. Slovač nie je krvilačná. Holokaust nebol prejavom a vôľou národa. Bol zvrhlosťou jednotlivcov a skupín poplatných vládnej moci prahnúcich po moci alebo bezpracnom získaní židovských majetkov. Skutočný národ sa prejavil a prelial krv v povstaní proti nacizmu a takejto moci.

Je smutné, že režim, ktorý sa hlásil ku kresťanským zásadám, sa týmto zásadám spreneveril. Neboli akceptované protesty evanjelických biskupov a kňazov, ktorí sa morálne, organizačne, aj fyzicky zapojili práve do Slovenského národného povstania, ani protesty rímskokatolického kléra a samotného pápežského nuncia.

Teraz spomienka na samostatný konkrétny príbeh

V pohnutej dobe prišli do mojej rodnej obce Závažnej Poruby evakuanti a utečenci z východu Slovenska. Boli rozdeľovaní po rodinách, ktoré sa mali postarať o ich živobytie. Vtedajší richtár („vládny komisár“) pridelil mojim rodičom manželský pár Pilských- bezdetných, vzhľadom na to, že rodičia „mali tri malé deti a dve staré mamy“. (Jedna vtedy takmer 80-ročná a druhá 95-ročná). Tak nastalo naše spoločné spolunažívanie.

V tom čase sa pestovala pravidelná domáca pobožnosť, vystupňovaná ešte tiažou vojnových udalostí. Naši hostia Pilskí sa napriek podnetom mojich rodičov takýchto pobožností (hlavne večer pred spaním) nezúčastňovali, ale zachovávali si svoj náboženský rituál. Po čase sa priznali, že Pilskí nie je ich pravé meno a sú Židia. Ich pravé meno bolo Izidor Blum a manželkino meno si už nepamätám. Bola to krehká kultivovaná dáma, dobrá kuchárka a našu mamu naučila piecť keksíky tvaru „S“ (i keď v skutočnosti mali tvar otáznika bez bodky). Po tomto priznaní sa na našom spolužití nič nezmenilo - okrem opatrnosti na obidvoch stranách.

Dedina je (bola) ako spolupatričná komúna. Keď prenikla správa, že sa budú konať razie Nemcov po domácnostiach zamerané na vyhľadávanie partizánov, Židov a zbehov, pán Blum sa zahrabal do sena na humne, ale ani pán Blum, ani naši rodičia,- nemali to svedomie poslať do humna vo februárových mrazoch aj pani Blumovú a tak zostala v dome. Nemecká hliadka však prišla nečakane rýchlo. Čo robiť? Keď už bolo počuť dupot na schodoch, moja mama strhla zo seba pracovnú zásteru, obliekla ju pani Blumovej, na hlavu jej dala svoju šatku uviazanú „do batôžka“ a dala jej do rúk hrniec, v ktorom sa varili zemiaky pre malé prasiatko, opatrený na každom uchu onucami proti opáleniu rúk. Keď pani Blumová vychádzala takto zaodetá do dvora, nemecký vojak jej vo vchode do „pitvora“ uvoľnil prechod, aby mohla opatriť malé prasiatko.

Všedný to príbeh, bez hrdinstva, túžby po mamone, prejav to človečenstva. Manželia Blumovi to s nami prežili, ale približujúcim sa frontom, v ktorom sa Nemci obranne stabilizovali na kóte „Háj“ nad Liptovským Mikulášom a na kóte „Lieštie“ nad našou dedinou, sme sa aj my museli evakuovať do teritória, kade už fronta prešla. (Na Pribylinu). Tak sa naše cesty s manželmi Blumovými rozišli.

To je koniec príbehu. Bez zásluh, bez osláv, bez relevantných dôkazov. Aj keď pre mňa rukolapné dôkazy sú: vzájomná láska a charaktery našich rodičov...

Ďakujem im za šťastné detstvo, ktoré neoplývalo veľkou materiálnou hodnotou, ale láskou a odovzdanosťou.

Žilina, 26.06.2010

Jano Čunga

Poznámka:

Vedenie firmy, v ktorej som pracoval, dostalo pozvánku na SMÚTOČNÚ TRIZNU, ktorú každoročne organizuje Židovská náboženská obec v Žiline za šesť miliónov Židov umučených počas druhej svetovej vojny. Riaditeľ firmy- typický stavbár „týždňovkár“ mi povedal: „Jano, ja idem na víkend k rodine (do Košíc), ale ak uznáš za vhodné, zúčastni sa ty“. Aj sa tak stalo a na týchto pietnych podujatiach sa zúčastňujem každoročne.

Raz ma môj priateľ a predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline Pavel Frankl oslovil, že by som mal na pietnom akte zapáliť jednu zo siedmych sviečok „za záchrancov“. Ja som bol zdržanlivý, skôr odmietavý, veď pomoc zachráneným poskytovali už zosnulí rodičia. Keď sa ma však dôrazne opýtal „Jano, to ťa mám prosiť?“, súhlasil som. Deň pred konaním pietneho aktu ma požiadal o stručné opísanie tohto príbehu. Napriek tomu, že som ho napísal 26.06.2010, nepovažujem ho za časovo prekonaný, lebo **„človečenstvo“ nie je merané, ani ohraničené časom.**

Dobová fotografia skrýva v sebe príbeh

Ján Piatka (1926-1992)

Ján Piatka sa narodil 29. V. 1926 v Závažnej Porube, vyučil sa za murára. Ako všetci živí chlapci z dediny, aj on sa rád prehánal s loptou, behal na lyžiach. Stal sa platnou posilou miestneho futbalového klubu. Na lyžiach sa zúčastňoval okresných pretekov s častými úspechmi. Vďaka športu, kde získal silu a odvahu, mu zapojenie do SNP nerobilo problémy.

Od 29. VIII. 1944 sa zúčastnil bojov o letisko v Liptovskom Petre, bojov o Porúbku, Štrbu, Mengušovce, Lučivnú, Batizovce, Svit, Poprad a Kežmarok. Na najťažší boj spomína: *„Išli sme v noci autom, s guľometmi z Popradu do Kežmarku. Tu sme narazili na Nemcov, ktorí prešli cez Javorinu na Kežmarskú stranu, nepriateľ v presile nás zahnal do hôr.“*

Po potlačení Povstania prešiel Ján Piatka do Nízkych Tatier, tu sa zapojil do činnosti partizánskej jednotky Lošakov–Kučera. Porubská časť jednotky organizovala výpady z bunkrov pod Poludnicou, časté výpady upozornili Nemcov na hroziace nebezpečenstvo, a preto vypracovali útok proti ním. Z noci 1. januára na 2. januára začali paľbu na partizánske bunkre. Partizáni museli ustúpiť pod vedením Petra Beťku a Petra Brósku na Poludnicu (1554 m). Ján Piatka ako spojka bol poverený ísť zistiť situáciu po útoku. Rozmiestnenie Nemcov v doline po bitke. Plazením sa dostal až k ním, keď rátal stav nemeckej jednotky zbadala ho stráž. Tak sa dostal do zajatia, mali ho odstreliť, no na rozkaz veliteľa odviezli ho do Iľanova, kde boli vtedy provizórne cely. Odtiaľ sa dostal do Ružomberka a po týždni do Novák, transportom potom do Rakúska neďaleko Viedne. V Strauzhofe v pracovnom lágri bol až do oslobodenia Červenou armádou. Domov sa dostal peši, bol vychudnutý, ani ho doma nepoznali.

Ján Piatka dostal od ministra národnej obrany v zmysle paragrafu 1. zákona č. 34/1946 zb. z. a. m. potvrdenie, že bol partizánom. Charakter partizána nadobudol v partizánskej skupine LOŠAKOV–KUČERA. Dostal partizánsky preukaz č. 17 190. Prezident republiky mu roku 1964 udelil pamätnú medailu k 20. výročiu Povstania. ÚV NF k 50. výročiu ČSR Pamätnú plaketu.

Ján Piatka ani teraz neodišiel od športu, pomáhal pri organizovaní lyžiarskych pretekov o cenu BOM, (beh oslobodenej mládeže). Ján Piatka pod číslom 1540765 v lágri v Strauzhofe. Túto fotografiu sa mu podarilo získať pri odchode z lágra.

Božena Mikulášová, r. Jambrichová

Autorka v čase štúdia na PF v Banskej Bystrici v roku 1974 spracovala seminárnu prácu: Športovci v SNP. Príbeh Jána Piatku pretrváva ako dokument z histórie Závažnej Poruby.

Moje spomienky na porubských učiteľov

Deti potrebujú skôr vzory ako kritiku (J. Jonbert)

Spomienky sa vinú životom každého z nás. Vytvárajú nám nenahraditeľnú klenotnicu, ktorú si uchovávame s veľkou láskou hlboko v srdciach.

Našou porubskou školou sme sa tak trochu pýšili. Postavili ju r. 1865 ako prízemnú budovu ľudovej evanjelickej školy, ale už roku 1911 ju nadstavili, a tak bola hádam jediná z okolitých škôl – poschodová.

Za našich detských čias sme teda chodili do ľudovej školy. Mala dve veľké triedy. Jedna na prízemí, druhá na poschodí, Hore napravo bol správcovský byt, dolu byt pre učiteľov – učiteľky.

Naši rodičia často spomínali pána učiteľa Núdzika, ktorý je aj na cintoríne pochovaný pod lipou.

Koloman Bobák

Ja si však pamätám pána učiteľa Bobáka. Jeho veľké sivé oči vedeli preniknúť až na dno žiakovej „ duše". Nemali vlastné deti, o to viac sa venoval z celého srdca svojim žiakom. Bol vraj prísny, ale pritom láskavý. No v tom čase už z Poruby odchádzal aj so svojou čiernookou ženou – nie ďaleko, len do Okoličného. Tam bol správcom a učiteľom hádam do svojho skonu. Neviem naisto. Nám – našej rodine ostala po nich zvláštna pamiatka. Predali nám (alebo darovali?) veľkú drevenú posteľ, v ktorej sa vyspali aj traja. Dodnes mám v očiach jej mahagónovú farbu. Dnes si takým odtieňom farbia ženy (sivé) vlasy.

Ján Vaško

Na jeho miesto prišiel mladý správca, pán učiteľ Ján Vaško. Pochádzal z východu, zo Šariša. Pre nás to bol vtedy dosť neznámy, ale zaujímavý kraj, svojrázny svojím nárečím, spevmi, krajmi, hudbou. Oženil sa v Porube. Jeho vyvolenou bola dcéra mlynára Mancu. Žiaľ, nebolo im súdené prežiť spolu starobu, mladá, pekná pani správcová pomaly chradla, zasiahla ju zákerná choroba hrdla, z ktorého sa ťahal už len tichý šepot. Nakoniec skoro chorobe podľahla. Ostala po nej asi trojročná polosirôtka Ľudka. Čo a ako bolo potom, to je už iná kapitola, dlhá na dedinský román. Čo bolo najvzácnejšie v praxi menovaného, to bola hudba, ktorou sa najviac prihováral. Jeho husličky ho sprevádzali na každej hodine spevu. Bol výborným organistom, aj organ býval jeho láskou. Viedol „svoj malý krúžok spevákov", učil nás recitovať. Pamätám sa na rok 1943, keď sme v Lipt. Jáne na dvore fary spievali pri nejakej slávnostnej príležitosti a ja som recitovala báseň od Petra Bellu Horala.

Alžbeta Jašková

V mojom srdci zaujala miesto pani učiteľka Alžbeta Jašková (prvácka a druháčka uč.). Keďže trpela zvláštnou chorobou prstov (asi DNA), viedla jej domácnosť jej sestra, volali sme ju slečinka. Pochádzali z Banskej Štiavnice, kam sa po čase aj vrátili. Mimochodom, po rokoch navštívila našu obec ich najmladšia sestra a „vraj" prispela istou sumou peňazí na porubské zvony.

S ich pôsobením na našej škole sa mi vynára veľa spomienok.

Nechodila som ešte do školy, ale tieto „ milé, vzácne osoby" si ma občas zavolali k sebe zväčša do záhrady alebo na dvorček pod ich okno. Veď z nášho okna sme dovideli k nim cez susedovie plot, boli sme takmer ako susedia. Patrili k prvým majiteľom rádia u nás v obci. (Prvé slovenské rozhlasové vysielanie sa na Slovensku ozvalo v éteri 3. augusta 1926!). A práve v jeseň roku 1937 vysielal rozhlas správy o úmrtí nášho prvého československého prezidenta Tomáša Garrigua Masaryka, ktorý bol zvolený do funkcie hlavy štátu 4x. Slečinka vyložila cez prízemné okno stoličky. My – deti sme spolu počúvali smútočné prejavy vtedajších politických a vládnych predstaviteľov, ktorí sa lúčili s ním a ich reči boli „ovenčené prívlastkami – ako „tatíček, osloboditeľ, spoluzakladateľ I. ČSR.

Obidve boli jeho veľké obdivovateľky, nie div, že si ustavične utierali zaslzené oči.

Pani učiteľka využívala viacero zaujímavých vyučovacích metód. Vtisli sa mi do pamäti hodiny čítania a kreslenia. Na čítaní si nás (už ako druhákov) podelila na skupiny. Aby sme získali čo najhlbšie vedomosti a prax v čítaní, stopla si minutáž na svojom „čarovom" budíku a my sme po jednom čítali – podľa možnosti čo najrýchlejšie, najpresnejšie, s porozumením vybraný text. Z našej skupiny bol vždy prvý Laco Kováč (už vtedy v mnohom vynikal!) Druhé miesto obyčajne zaujala Božka Kováčová, jeho sesternica, o ďalšie 3., 4., 5., sme sa striedavo delili – Hanka Kováčová (z vŕšku), Oľga Rúfusová a ja.

Hodiny kreslenia boli zaujímavé tým, že sme mali predlohy natlačené farebne s rôznymi motívmi a my sme odkresľovali, napodobňovali. Rada som kreslila, pravda nič autentické, ale odkresľovať som dokázala, takže sem-tam môj výtvor sa dostal „na výstavku". Naozaj sme získali hlboké praktické vedomosti, na ktorých sa dalo ďalej stavať.

Magda Kordošová

No akoby to bolo včera, vynára sa mi pred oči hodina počtov, ktorú viedla pani učiteľka Kordošová. Presvedčivo vysvetľovala pojmy BRUTTO, NETTO, TARA. Nám sa tieto výrazy zapáčili, že sme si ich nahlas opakovali, ba priam vykrikovali cez prestávky. Jeden cez druhého, takže sme týmto cudzoznejúcim slovám porozumeli navždy.

Pani učiteľka pochádzala z Liptovského Mikuláša. Bývala na „podnájme U Vtáčkov". Pán domu bol dedinský „boženík" – posluhovač u richtára obce. Jeho žena bola svojrázna osôbka, kdesi zo Spiša. Keďže mali voľnú izbu, najímali ju iným. Bolo treba zvládnuť niekoľko schodov hore „gánkom", ktorý sa načas stal „mojím", pretože tu som občas vyčistila pani učiteľke topánky. Nie zadarmo, ako ona vravela. Odmenila ma cukríkmi-štolverk, malinové, dobošk ové, hodvábne, atď., aj menšia čokoláda sa mi sem –tam ušla. Stálo to zato!

Ivetta Kadavá

Nezabudnuteľnou pre mňa ostala aj pani učiteľka Ivetta Kadavá. V tom čase som nosila vrkôčiky, preto ma volala „moje copíky". Často som bola aj u nej na byte, kde bola dlážka natretá ako v správcovskom byte –tmavočervená. Voňalo tam jablkami a čistotou. Jablone a iné ovocné stromy zasadili ešte predchádzajúci učitelia, najmä pán uč. Ján Núdzik. Mala roztomilý biely nábytok ako z rozprávky. Priťahovala ma zvlášť vitrínka, kde sa nachádzali rôzne figúrky, krčiažky, vázičky, vežičky, veci zo slonovej kosti, podarúnky z rôznych známych i neznámych miest a krajín. Nuž mne sa tieto ozdôbky tak zapáčili, že som si zaumienila, aj ja budem mať raz podobnú zbierku. Vitrínku som síce nemala, ale mala som dlhú poličku, kam som si postupne ukladala svoje poklady ako pamiatky z mnohých miest, ktoré som navštívila hoci len na jeden deň. Bolo toho už pomerne dosť. Pri pohľade na ne mi v očiach ožili znovu miesta, ktoré som spoznala. (Bratislava, Košice, Nitra, časť severnej, južnej Moravy, Brno, Praha, časť západných aj

• Sprava: Jaro Mudroň, Milka Kubovčíková, Hanka Kováčová (z vršku), Milka Niňajová (Pikúľovie), Ja, Emka Niňajová (z ulice), Štefka Mikulášová (Majstrovie). Dirigent Ján Vaško

východných Čiech, Moskva, Kyjev, Krym, Paríž, atď.) Poličku sme zavesili na stenu. Ale žiaľ, srdcervúci žiaľ ukončil moju 40 – ročnú vášeň. Pred niekoľkými rokmi sme maľovali. Polička musela ísť dolu zo steny. Dali sme ju mimo dosahu aj s mojimi pokladmi. Chránili sme ju, ale neuchránili. Po maľovke bolo treba vetrať, aby miestnosti čím skôr vyschli. Polička sa vrátila na svoje miesto, ale už nikto nevie, koho vinou nesedela pevne. Beda! Okno otvorené dokorán-prihnal sa nečakaný vietor, znenazdajky sa zaprel tak silno do poličky, zrazil ju „šmahom" dolu aj s mojimi zbierkami. Čo sa dalo rozbiť, rozbilo sa. Zostali len torzá. Zlepovať? Kdeže! Zostalo čosi, ale málo. No čo už! Už len banovať. Čo ťa teší, teší ťa dočasu. Začala som nanovo, ale cestovala som menej alebo vôbec.

Ale na chvíľu sa ešte zastavím pri pani učiteľke. Mala záľubu v recitovaní, jej Zuzanka Hraškovie vylúdila neraz slzy z našich očí. No a ovládala výborne francúzštinu. Prekladala do slovenčiny a my štvrtáci sme boli prví, čo sme si vypočuli francúzske rozprávky v jej preklade do slovenčiny ešte skôr, ako sa dostali do detského časopisu Slniečko.

Čas bežal, čas nemal čas. Niektorí z nás postúpili ako piataci do „meštianky". Po autobuse vtedy nebolo ani chýru. Šliapali sme pešo cez LUHY, cez Okoličné na hradskú, popri Okresnom súde doprava a boli sme blízko našej školy v Liptovskom Mikuláši. Druhá cesta viedla okolo „vŕbky", cez „močiar" poľnou cestou do Vrbice, popri veľkom mlyne, hup! Do mesta. Niekedy to bol boj s vetrom a dažďom. Raz, okolo Hromníc nás cestou cez LUHY zachytila taká fujavica, že sa nedalo ďalej ísť. Vykrúcalo nás, pichal nás zľadovatený sneh, tváre sčerveneli až boleli. Vrátili sme sa domov, rodičia nám napísali ospravedlnenia, uznali nám ich. To bol ďalší úsek našej povinnej školskej dochádzky. 4 roky sme si takto odkrokovali. Prišiel čas – kam sa potom zaradiť, kam ďalej.

Irena Maderová

Na meštianskej škole sa delili triedy na čisto dievčenské a chlapčenské. V 4 roč. „meštianky" v tzv. „KURZE" nám bola triednou pani učiteľka Maderová, s ktorou som sa náhodne – po rokoch stretla u nás – v Porube. Ako dôchodkyňa a bezdetná vdova sa rozhodla prežiť pár rokov na dedine – na priváte. Pospomínali sme. V Porube sa zatiaľ vystriedalo veľa výborných učiteľov, každý, každá z nich priniesli do svojej práce kus srdca, pedagogických nápadov, kus svojho nadania či z hudby, folklóru...

Všetci prispeli k rozumovému aj praktickému rozvoju svojich zverencov. Nuž „*Vďačnosť je matka všetkých cností... (Cicero*")

Každý učiteľ ťa niečo a niečomu dobrému naučí.

Autorka: E. Lesáková, rod. Niňajová, Žilina, rodáčka zo Závažnej Poruby.

Ako sme tancovali na porubskej zábave

Naše mladé časy dávno sa minuli, len pekné spomienky na ne nám ostali.

Keď ma vo februári 2014 oslovili vo folklórnej skupine Poludnica s ponukou umeleckého vedenia, boli spomienky na voľakedajšiu Porubu hlavným dôvodom, prečo som to prijala. Vrátiť sa do mladosti, objaviť spomienky ľudí, ktorí „si pamätajú" a na základe spolupráce s nimi priniesť do FS Poludnica niečo nové bolo pre mňa profesionálnou výzvou. Som rada, že som to urobila.V priebehu dvoch rokov som vytvorila pre Poludnicu tri choreografie: lyrické a emotívne Čepčenie (ktoré je aj komerčne veľmi úspešné), odbornou porotou vysoko hodnotenú Porubskú svadbu (o ktorej som už písala v Porubských novinách) a do tretice choreografiu Na porubskej zábave.

Opäť musím poďakovať pani Darinke Šúlekovej, ktorá mi poskytla zvukový záznam starých porubských piesní. Boli pre mňa veľkou inšpiráciou pri samotnej dramatickej výstavbe tejto choreografie, veď každá z použitých piesní prináša dramatickú zápletku. Len to dať zmysluplne dokopy, prihliadnuť k porubskému špecifiku a dodržať historické fakty. Aj tu mi pomohli rozhovory s mnohými staršími občanmi, štúdium faktografie a odbornej literatúry. V tejto súvislosti by som chcela veľmi poďakovať za odborné pripomienky Mgr. Márii Palásztyovej a Mgr. art.Miroslave Palanovej a za originálne spomienky na porubské divadelné zvyky Ing. Ľudovítovi Jurečkovi.

• Na porubskú zábavu prichádzajú chlapi a mládenci. Deň folklóru pod Poludnicou 2016 - premiéra.

Na porubskej zábave je choreografia o porubskej zábave Na Štefana, ktorá bývala po divadelnom predstavení, ktoré sa v Porube vždy v tento deň hrávalo. Vychádzala som z faktografie z roku 1914, kedy porubskí ochotníci zahrali hru Strídža spod hája. O celom programe tohoto večera v úvode oboznamuje bubeník, ktorého bravúrne zvládol Miroslav Devečka. Chlapov a mládencov, prichádzajúcich s muzikantom stvárnili Dušan Migaľa, Richard Macko, Peter Hromuľák, Peter Stromko ,Ján Čurilla, a samozrejme, Tibor Plch, ktorého v jeho neprítomnosti zastúpil Ing. Jaroslav Hrnčiar. Porubské dievčence „to sa hodnie, to sa dievčatá robotnie..." a vrtké aj do tanca. Takto ich predstavili Marianna Hromuláková, Jana Agnetová, Táňa Stromková, Janka Čurillová, Michaela a Zuzana Mackové, Františka Kurajdová a Zuzana Vallušová. (V pôvodnej skupine bola aj Katarína Slabejová). V skupine vydatých žien sa predstavili Kvetoslava Migaľová, Eva Mikulášová, Anna Cútová, Alena Guráňová, Katarína Jambrichová a nechýbali ani "tie porubskie starie ženy – klebetnice", v úlohe ktorých sa predstavili Hedviga Šarafínová, Želmíra Staroňová a Elena Chovanová.

• Dievčatá, vydaté ženy „porubskie staré ženy - klebetnice". Deň folklóru pod Poludnicou - premiéra.

Dramaturgicky je choreografia postavená na dvoch zápletkách – konflikte staršieho manželského páru a príchode mladého murára z Budapešti. V prvom prípade úlohu „starého záletníka " a jeho nebojácnej ženy profesionálne zvládli manželia Migaľovci a v úlohe mladej nezadanej opäť zaznel krásny hlas Jany Agnetovej. Na úlohu mladého murára Miša, prichádzajúceho z Pešti a jeho milej Zuzky boli skutočne predurčení manželia Mackovci, ktorých výkon splnil všetky očakávania. (Im chcem zároveň poďakovať aj za pomoc pri kostýmovaní týchto postáv.)

Spomínaná choreografia je poctou porubským tradíciám: pesničkám, tancom i kultúrnym zvyklostiam. Zároveň je vyjadrením úcty „šikovným" porubským remeselníkom, ktorých je dnes čoraz menej. Napriek týmto vyznaniam celkovo choreografia vyznieva veľmi radostne, spontánne a obecenstvo sa pri nej veľmi dobre baví.

Záverom chcem ešte raz vyjadriť pochvalu všetkým členom folklórnej skupiny Poludnica, ktorí v tejto choreografii účinkovali a poďakovať za to, že mi ju umožnili vytvoriť.

Verím, že im entuziazmus a nadšenie pre kultúru našej obce vydrží aj naďalej.

Mgr. art. Elena Chovanová

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Návrat do doby Keltov

Archeologické múzeum v prírode Liptovská Mara – Havránok pripravilo 23. 9. 2016 pre žiakov kultúrno-vzdelávacie podujatie „S deťmi za Keltmi“. Naši žiaci sa na chvíľu stali súčasťou každodenného života v dobe laténskej. Vyskúšali si pranie vlny, mokré plstenie a tkanie. Preskúmali pôvodné obydlie a obdivovali starú hrnčiarsku pec. Priamo na obetisku zažili náboženský rituál obetovania. Z doby Keltov neskôr prešli na stredoveký hrádok. Tam sa z nich stali rytieri bojujúci drevenými mečmi o ruku princezny.

Mgr. Zuzana Hlavnová

Do záhrady prišiel páv,
zaškriekal nám na pozdrav.
Nepovedal ani mňau,
nepovedal ani hav.
Iba keď ma ďobol,
skríkla som veľké au.

Beatka Hanusová, 3. ročník

Dobrý deň,
povedal jeleň.
Jelenica nelenila
a jeleňa odurila.
Seno papá, seno znáša,
aká je to dobrá paša.

Ela Mária Gejdoš, 3. ročník

Všetci žiaci nelenia
pustiť sa do učenia,
násobenia, delenia.
Keď si dajú cvičenia
pustia sa do robenia.

Natálka Kráľová, 3. ročník

Ráno neleň, rýchlo vstaň.
Do školy sa poberaj.
Čítanie a písanie to je známa vec.
Naučí sa ju každý lenivec.

Simonka Berešíková, 3. ročník

Mliekáreň je za rohom
a mačiatka za domom.
Počuť iba mňau, mňau, mňau
daj nám mliečko, mamka daj.

Vikinka Baňárová, 3. ročník

Mám úlohu z písania
a druhú mám z čítania.
Máme kresliť hvezdáreň
navštívime cukráreň.
Dáme si sladký nápoj
povieme si ahoj.

Matúško Hollý, 3. ročník

Poludnica

Každý deň sa na ňu pozeráme a tak sme sa rozhodli, že ju zdoláme. Vyrazili sme hneď ráno. Mama povedala, že musíme sledovať značky na stromoch. Keď sme vystúpili na poľanu Rakytovicu, museli sme si oddýchnuť. Našli sme tam krásne, veľké dubáky. Potom bolo stúpanie strmé. Prišli sme k jaskyni pod skalnatým bralom. S otcom sme ju celú preskúmali. Pobrali sme sa ďalej. Bol to riadny strmák. Z Prednej Poludnice sme videli Liptov, Západné Tatry aj Liptovskú Maru. Potom sme kráčali na Zadnú Poludnicu. Odtiaľ sme videli Chopok, Ďumbier,... Boli sme poriadne hladní, tak sme sa najedli. Z výstupu máme aj veľa krásnych fotiek.

Miško Hollý, 3. ročník

Letné prázdniny

Letné prázdniny som strávila u starkej v Malatíne. Je to malá dedinka, no je tam krásne. Boli tam aj moje dve sesternice Sasinka a Sofinka, s ktorými sa veľmi rada hrávam. Skákali sme na trampolíne, bicyklovali sa, bolo tam dobre. Ďalej som bola letecky v Bulharsku s rodičmi aj s bratom Paťkom. Boli sme ubytovaní v hoteli. Každý večer tam animátori robili program. Cez deň sme sa chodili kúpať k moru. Boli sme aj vláčikom v starom mestečku Nesebar.

Natálka Kráľová 3. ročník

Výpisky z prázdninového denníka...

Slniečko vysoko a ja som ešte v posteli, lebo netreba vstávať do školy. Od prvých dní som si to užívala.

Jedného teplého rána mi ocko povedal, že treba skoro vstávať, lebo ideme vlakom do Košíc. Vtedy som nemohla v posteli dlho vydržať. Stále som chodila za rodičmi s otázkou: „Už ideme?“ Cesta bola dlhá, ale super. Košice sú krásne a veľké, my sme však mali namierené do ZOO. Slnko poriadne pálilo, ale v záhrade bolo veľa stromov, kde sme sa mohli skryť. Najkrajšie na všetkom bol Dinopark, bolo tam super. Ani som sa nenazdala a sedeli sme vo vlaku späť domov. Večer som spadla do postele taká ustatá, že ani neviem ako som zaspala.

Klaudia Brziaková, 3. ročník

Prázdninový denník

1.9. Ráno som išiel kúpiť rožky, aby sme si spravili desiatu. Pobalili sme sa a išli sme do Kremnice. Zastavili sme sa v Turčianskych Tepliciach v aquaparku. Bolo tam veľmi pekne. Keď sme sa okúpali, cestovali sme ďalej do Skalky pri Kremnici. Ubytovali sme sa v penzióne. Boli sme sa prejsť k televíznemu vysielaču Suchá hora. Má 312 m.

2.9. Išli sme do Kremnice. Kremnica je historické banícke mesto. Pozreli sme si morový stĺp, hrad a prešli sme celé mesto. Poobede sme šli do bane. V Kremnici sa ťažilo zlato a striebro. V bani bola veľká zima a tma. Kráčali sme po koľajniciach. Mali sme na hlavách prilby s čelovkami a oblečené banícke bundy. Boli tam banícke vozne a dreziny. Štôlňa bola dlhá a spájala sa s inými štôlňami. Štôlne mali rôzne mená: Andrej štôlňa, Milan štôlňa, Šturec štôlňa. Večer som s kamarátmi postavil našu baňu na ihrisku.

3.9. Hneď ráno som išiel do bane prestavať vlak a dokončiť koľajnice. Po raňajkách sme šli pozrieť geografický Stred Európy. Je to miesto pri Kremnických baniach. Potom sme sa šli kúpať do aquaparku v Turčianskych Tepliciach. Domov sme prišli až večer.

Miško Bardy, 3. ročník

Môj nový domov

„Mami, kedy tam budeme?“ Vypytovala som sa svojej maminky každú chvíľu. „Vydrž, Bebetka, čoskoro. Až uvidíš kopce z jednej aj z druhej strany, budeme v našom novom domove.“ Pokojne odpovedala mama.

Naša cesta ubiehala pekne a ja som sa tešila, že čoskoro uvidím dom, v ktorom budeme bývať. Míňali sme jednu zákrutu za druhou, až sme sa ocitli v Liptovskom Mikuláši a potom šup! A už sme boli v Závažnej Porube.

Pred nami vyrastal kopec a neďaleko som videla tatranské štíty, aj Kriváň.

„Mami, tu je nádherne“, nadchýňala som sa krásou prírody. Tak sme išli ďalej, až pokým naše auto nezabočilo do dedinky Závažná Poruba. O pár domov neskôr naše auto zastalo pred bránou a ja som vyskočila cez dvere von. S mamou sme odomkli dvere s kľúčom a vošli sme dovnútra do domu. Mama povynášala všetky krabice do obývačky a ja som sa zatiaľ pozerala, čo v tomto dome je. Až pokým som neobjavila miestnosť, ktorá by mohla byť moja budúca izba. „Mami, tu chcem mať izbičku“, zakričala som.

Mama sa pozrela do miestnosti a povedala, že tam pokojne môžem mať izbičku. A tak začalo moje bývanie v Závažnej Porube.

Keď sme potom, o niekoľko hodín neskôr išli s maminkou na prechádzku po dedinke Závažná Poruba, ktorá sa stala mojim novým domovom, videli sme veľmi zaujímavé veci. Napríklad pamätník vojakom, ktorí padli v prvej a druhej svetovej vojne s pekným veršom Milana Rúfusa, alebo ma veľmi zaujal aj rodný dom Milana Rúfusa, a samozrejme aj škola, do ktorej budem od septembra chodiť. A tak som si povedala, že to je dedinka v ktorej budem bývať veľmi rada. Je tu blízko do Vysokých Tatier, je tu blízko do Liptovského Jána a nakoniec sa mi tu veľmi páči čerstvý, horský vzduch. A už sa teším na zimu, keď sa budem sánkovať na neďalekom Opalisku.

naša nová žiačka Beatka Hanusová, 3. ročník

Moje zážitky z prázdnin

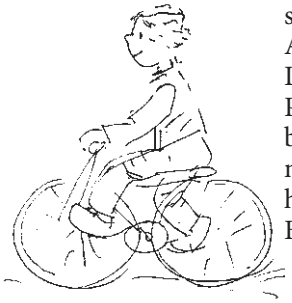
Súťaž v Ploštíne

V polovici prázdnin sme ja a ocino boli pozrieť hasičskú súťaž v Ploštíne. Súťažilo tam veľa dedín a miest. Napríklad Hybe, Liptovský Mikuláš, Ploštín a Partizánska Ľupča. Keď sa začalo súťažiť, tak sme ich povzbudzovali. Po súťaži rozhodca vyhlásil, že víťazom sa stáva Partizánska Ľupča s členmi DHZ Erikom, Dominom, Paťom, Paľom, Filipom a Lučom s výborným časom. Radovali sme sa a o 23. hodine sme išli domov.

Oliver Valent, 4. ročník

Cyklistika

Bol slnečný deň ako stvorený na cyklistiku. Zobrali sme bicykle a šli do Liptovského Hrádku na zmrzlinu. Ďalej sme išli do Dovalova pozrieť mlyn, ktorý vyrába elektrickú energiu. Samozrejme, netočil sa!!! A nakoniec sme išli domov. Ale ako!? Cez Liptovský Peter a Podtureň. Juj, to bola fuška! Domov sme prišli hladní a unavení. Bol to pekný deň!

Miško Červeň, 4. ročník

Chorvátsko

Prázdniny som začala super. Keď som prišla domov s vysvedčením, tak mi rodičia povedali, že ideme do Chorvátska. Nechcela som tomu uveriť. Ale keď mi oco ukázal papier z CK, tak som uverila a veľmi som sa potešila. Pobalili sme sa a išlo sa na dovolenku. Ale pri Zvolene sa nám pokazilo auto. A tak sme si ho išli vymeniť ku mojej tete. Pokračovali sme ďalej. Do Chorvátska sme prišli o 9. hodine ráno. Ubytovali sme sa a šup do mora. Keď sme išli do našej izby, museli sme zdolať 94 schodov. Ale stálo to za to. Každý deň nemohlo chýbať more. Chytila som aj morskú hviezdicu. Cestovali sme aj po celej Makarskej riviére. Grétka si našla aj kamarátku Grétu. Po 7 dňoch sme išli domov. Bola to super dovolenka.

Ninka Gregušková, 4. ročník

Výlet do Piešťan

Jeden slnečný utorok sme sa vydali na výlet do Piešťan. Bývali sme v byte môjho strýka. Po vybalení vecí sme utekali na zmrzlinu. Na druhý deň ráno sme išli na hrad Červený Kameň a neskôr na Smolenický zámok. Po návrate do Piešťan sme znova išli na zmrzlinu. Vo štvrtok ráno sme išli do Bratislavy. Videli sme Staré Mesto, Bratislavský hrad, mosty cez rieku Dunaj a aj Slovenské národné divadlo. Po meste sme chodili pešo, ale aj električkou a autobusom. Videli sme aj známe osobnosti z televíznej obrazovky. Keď sme sa vrátili do Piešťan, museli sme mať zmrzlinu ako každý deň. Posledný deň dovolenky sme ukončili kúpaním na kúpalisku v Piešťanoch. Bol to veľmi pekný výlet.

Saška Agnetová, 4. ročník.

Rybárska zátoka

Z domu sme vyrazili pred obedom. Cestovali sme do Liptovskej Sielnice do „Rybárske zátoky". Keď sme tam prišli, bol som hladný, tak som si objednal vypražený syr. S ockom sme si od uja popýtali udice, návnadu, kýbeľ a sieťku. Išli sme k umelo vytvorenému jazeru a ujo nám vysvetlil, ako sa nahadzuje udica a lovili sme. Po dvoch hodinách môj ocko chytil pstruha a za štyri hodiny aj ja. Mamina nám ich upiekla s pomarančom. Boli vynikajúce.

Miško Mišík, 4. ročník

Liptovská Mara

V jeden slnečný víkend sme sa vybrali s mojim ockom a sestrami na Liptovskú Maru. Postavili sme si karavan a ocko si nahodil udice. Prišiel nás navštíviť strýko. Večer sme si opiekli ryby. Boli výborné. Teším sa, že tam pôjdeme aj na budúci rok.

Matúš Jambrich, 4. ročník

Prázdniny

Bola som na dovolenke v Chorvátsku. Chytali sme tam ježkov. Celý týždeň sme sa hrali s animátorkou, ktorá pripravovala rôzne činnosti. Veľmi sa mi tam páčilo. Po návrate z Chorvátska sme išli na Malé Borové. Bol s nami aj Riško. Potom ma čakal prímestský tábor v Liptovskom Mikuláši, kde som bola s Ninkou. Mali sme sa tam veľmi dobre.

Miška Kráľová, 4. ročník

Vlakom do Popradu

Už pred koncom prázdnin mi zazvonil telefón, keď mi starký povedal, aby som sa pochystala, že sa ideme previezť na vlaku do Popradu. Veľmi som sa potešila. Pochystala som sa a už som len vyčkávala pred domom, kedy sa objaví starký. Nastúpili sme do vlaku, kde sme si rozprávali príhody z prázdnin. Cesta ubehla veľmi rýchlo. Šli sme do nákupného centra, kde mi starký nakúpil nejaké veci. Potom sme sa šli poprechádzať po meste. Šli sme na zmrzlinu a koláčiky. Posedeli sme si na lavičke a šli na obed. Pred večerom sme sa vrátili domov. Bol to krátky, ale veľmi pekný výlet. Veľmi pekne ďakujem.

Viktorka Iľanovská, 4. ročník

Gulášovica „našej ulice"...

V záhrade u Muzikovcov sa v sobotu, 13.8.2016, zišli obyvatelia Iľanovskej cesty na susedskom posedení pri guláši.

Nadväzujúc na tradíciu spoločného silvestrovského slávenia vítania Nového roku sme rozšírili aktivity našej ulice aj o spoločné posedenie v letnom štýle. Pri dobrom guláši, ale aj ďalších dobrotách pripravených našimi šikovnými manželkami a dcérami sme zaspomínali na prvé spoločné roky na našej ulici, ale hovorili sme aj o spoločnej budúcnosti. Cítiac ducha a atmosféru Poludnice z jednej strany, kochajúc sa výhľadom na majestátny Kriváň z druhej strany, sme si opäť potvrdili našu susedskú spolupatričnosť, dobroprajnosť, srdečnosť a vzájomnú úctu.

A bol to práve náš krásny Liptov, ktorý nás podnietil spoločne si zaspievať slovenské pesničky.

Je radosťou a požehnaním žiť v takejto komunite a v takomto regióne.

-sm-

Cesta cez Luhy

• Kosenie trávy pri krajnici cesty

Dôležitou súčasťou údržbových činností správcu cesty je aj kosenie trávy pri krajniciach a potrebná údržba povrchu vozoviek. Správa ciest ŽSK závod Liptov, ako vidieť na obrázkoch, venuje údržbe komunikácie 3. triedy Okoličné - Závažná Poruba primeranú pozornosť. Pripomíname, že Luhy sú miestna časť a päťdesiatka tu platí pre všetkých účastníkov cestnej premávky.

text i foto: -dm-

• Oprava vozovky tryskovou metódou

OKIENKO MŠ

Vitajte v našej školskej rodine, milí rodičia aj deti

Uplynuli dva mesiace letných prázdnin. Verím, že boli plné pekných zážitkov a mali ste možnosť načerpať nové sily a s nimi vykročiť do úloh, ktoré nový školský rok prinesie Vám, milí rodičia, ale hlavne Vašim deťom.

Škola nie je len vzdelávanie, učebné osnovy a plány, dobrá škola je živý organizmus, v ktorom fungujú dobré medziľudské vzťahy, vzájomný rešpekt k svojim právam, ale i uvedomenie si prvoradých povinností.

Vaše malé deti čaká nová etapa života a to nové spoločenstvo detí a pani učiteliek, nové priestory a pravidlá a tiež poznávanie nových predmetov, javov a skutočností.

Dôležitá pre nich bude hra, ktorá ich bude sprevádzať počas celého roka. Práve hrou sa veľa naučia a veľa spoznajú.

Staršie deti budú objavovať prírodu, krásu materinského jazyka cez rozprávky, básničky, riekanky, no aj pesničky, zvyky v obci a našom regióne, vyučovanie anglického jazyka zážitkovým učením, budú spoznávať písmená a čísla, veľa budú kresliť, maľovať, strihať a modelovať, aby získali potrebné zručnosti a taktiež budú mať veľa pohybových aktivít, ktoré budú prispievať k ich zdraviu a k rozvíjaniu dôležitých vôľových vlastností.

• *Otvorenie školského roku v MŠ*

• *Detičky v prvej triede sa zoznámili so svojimi pani učiteľkami Livkou a Alenkou, ktoré im prvý týždeň spríjemňovali hraním bábkového divadielka o zvieratkách. Keď spoznali všetkých nových kamarátov, vymenili slzičky za úsmev na tvári.*

Prajem vám veľa úspechov a radosti z každého dňa, ktorý strávite v našej škole a želám Vám, aby školský rok bol plný zaujímavých akcií, súťaží, hier, aby sme zažívali školu hrou, tešili sa zo spoločenských a športových podujatí, aby bol školský rok pestrý, veselý, plný nových objavov. Aby ste v našej škole vždy našli človeka, ktorý Vás podporí, pomôže, vysvetlí Vám, čo nepochopíte, podá Vám pomocnú ruku.

Úprimne si želám, aby naša škola tak ako doteraz fungovala ako úspešná výchovno-vzdelávacia inštitúcia, ale zároveň mala svoju dušu, otvorené srdce a hladiace ruky ako v dobrej rodine.

Katarína Jambrichová, riaditeľka MŠ

• *Ekologická cesta Samuela Dančíka do školy*

Zmena otváracích hodín knižnice

Vážení čitatelia, používatelia obecnej knižnice. Od septembra 2016 sa mení otváracia doba obecnej knižnice nasledovne:

Utorok: 15:30 - 17:30 h
Štvrtok: 15:30 - 17:30 h

Básne

Katarína Devečková

Ubehli roky

Ubehli roky,
dozrel čas.

Priznaná vráska,
biely vlas,
spomienka dávna
kliči v nás
a prediera sa z
mysle von.
Tíško sa stelie
kostolom.

Päťdesiat rokov!

Akoby to bolo
včera...

Slávnostný šat,
vyznaná kresťanská
viera,
prijatá sviatosť
Večere Pána.

Slová odpýtanky
v duchu odriekame,
na svojich rodičov
s vďakou
spomíname.
Cesta ku Kristovi,
po ktorej nás viedli,
priviedla nás
domov,
hoc roky ubehli.

Niektorí neprišli,
nemohli,
odišli.
V srdciach a
spomienkach
sú aj teraz s nami.
Zhora pozerajú,
už sú anjelami.

Na ceste života
človek stráca veľa.
To, čo mu ostane,
je len pevná viera.

Viera zbožných
otcov
a statočných mám.
Kto si ju zachová,
nebude nikdy sám.

Starý ocko

Ako som mohla
nenapísať ešte
Vám, starý ocko,verše?

Privrávate sa mi
každé ráno z rámu.
Slová smutnokrásne
počujem aj dnes.

Krutosti Pijavy
počas prvej vojny,
výbuchy mín druhej,
o nič menej krutej.
Bolesť, biedu, strach,
o život sa báť.

Vedela som všetko
zakrátko naspamäť
a predsa bežala
s „bľacháčom“ ostošesť
po mlieko každý deň
počúvať odznova.
V podvečer začala
prvouka moja.

Na lavici kolien
neskutočne mäkkej
ustlalo si slovo
v hlavičke dievčenskej.

A po rokoch, verte,
starý ocko môj,
potíšku, nesmelo
rodili sa verše
z odložených slov.

Iba som tušila.
Dnes však presne viem
kde vyvrel pramienok.

Preteká životom
sťa rieka spomienok,
z brehov sa vyleje,
opäť nájde smer,
pokojne si tečie.

V básni nájde cieľ.

Taliansko je nádherná krajina, ktorá má čo ponúknuť

Po stopách Etruskov a Rimanov

Tohtoročnú dovolenku som sa rozhodla stráviť trochu cestovaním a spoznávaním histórie Európy, tentoraz Talianska. Navštívila som západný kraj Talianska - Toskánsko.

Dana Brosková

Je to nádherná krajina tvorená sopečnou vyvreninou, na ktorej stoja celé mestá a dedinky. Neviem pomenovať to najkrajšie mestečko, pretože história a malebnosť tu na vás čaká za každým rohom. Veľmi ma očarilo napr. mestečko ORVIETO - nádherne položené mesto na tufovej skale s dlhodobou históriou, pamiatkami na Etruskov a Rimanov a

• *Orvieto*

stredoveké paláce s najkrajším dómom v rámci celého Talianska. Etruská studňa 53 m hlboká, do ktorej sa zíde po 256 schodoch. Do starého mesta vás dovezie lanovka, kde sa môžete poprechádzať starými kamennými uličkami s malinkými domčekmi nalepenými jeden na druhom, kde stále bývajú ľudia.

Artefakty nepustia

Ďalšie mestečká ako Pitigliano, ktoré sa vypína na skalnatom výbežku s bludiskom starých uličiek. Dedinka Sovana, kde sa nachádza staré pohrebisko Etruskov s najznámejšou hrobkou Hildebranda.

Tiež sa mi páčili Terme di Saturnia. Sú to prírodné travertínové vodopádiky s minerálnou teplou vodou, podobné ako v Turecku Pamukkale. Je to len pre

• *Terme di Saturnia - travertínové vodopádiky*

miestnych obyvateľov, na žiadnej turistickej mape to nenájdete, ale pokiaľ máte výborného sprievodcu, tak vás tam zavezie. Voda bola 37 °C teplá a smrdela po „ vajcovke“ a tak sme si tam poliečili svoje unavené nohy a boľavé chrbty.

Mesto Viterbo - etruské centrum a neskôr významné stredoveké mesto so štvrťou San Pellegrino a Piazza San Lorenzo s dómom, ktorý bol sídlom pápežov až do 12 storočia. Potom sa stal centrom katolíckej viery Vatikán. Hlavné mesto osídlenia etruskej civilizácie bola Tarquinia (UNESCO), kde sa nachádza 6000 hrobiek, ale sprístupnených je len 15. Hrobky sú nádherne farebné s výjavmi bežného života Etruskov. Veľmi zaujímavé bolo Archeologické múzeum z popredných zbierok etruského umenia (UNESCO), kde sa nachádzajú všetky artefakty vykopané z etruských hrobiek.

Čo ma zaujalo, bolo mesto mŕtvych Cerveteri (UNESCO), so zvláštnymi hrobkami pre mŕtvych, tzv. tumuly. Tu mohli mŕtvi pokojne žiť svoj posmrtný život. Je to krásne usporiadané ako ozajstné mesto s ulicami, parkmi, cestičkami.

• *TUMULY- hrobky Mesta mŕtvych*

Nezabudnuteľnou zastávkou boli tzv. VILY napr. Vila D´este (UNESCO), Vila Lante s prekrásnymi záhradami a fontánami, ktoré patria medzi najkrajšie v Taliansku. A samozrejme Hadriánova vila (UNESCO). VILY sú nádherné letné sídla bohatých Rimanov so záhradami, množstvom fontán, bazénov, ihrísk, odpočinkových zón, miest pre súkromnú zábavu majiteľa, no jednoducho všetko na čo si len bohatý človek spomenie. Napríklad Hadriánova vila má rozlohu 0,75 km, zatiaľ čo Vatikán má rozlohu 0,45 km. Človek si ani nevie tu nádheru predstaviť, pretože dnes sú to ruiny z tehál a betónu (Rímania už vtedy poznali betón, síce troška iný ako dnešný, ale pevný), ale celé stavby boli obložené mramormi rôznych farieb. Dokázali robiť krásne mozaiky nielen na zemi, ale aj na stropoch a stenách. V Hadriánovej vile sa zachovala časť vykladanej mozaikovej podlahy. Neuveriteľné, že sa po nej môže kráčať

• *Fontána Štyroch riek - boh Dunaja*

aj po 2000 rokoch. Rímsky cisár Hadrián (r. 117–138 n.l.) si dal na stavbe záležať, pretože išlo o prestíž vládcu. Bohatstvo a jeho prezentácia bola veľmi dôležitá. Ak chýbali peniaze, šlo sa do vojny ovládnuť ďalšie územia, doviesť ďalších otrokov a vydrancovať novo ovládnuté krajiny.

Vrchol rímskeho impéria

Obrovské bazény s vodou, vodné divadlo, záhrady, ihriská a bazény pre výcvik gladiátorov, súkromné cely pre gladiátorov, cvičné bojiská , kasárne a množstvo sál a osobných komnát cisára, to je Hadriánova vila. Všetko pôvodne vyložené mramorom, zlatom, drahými kovmi, používal sa polodrahokam jadeit, ktorý je zelenomodrej farby, sú dochované malé dlažobné kocky z jadeitu, po ktorých môžete prejsť. Všade bola zeleň a voda, fontánky, vodopádiky, jazierka, bazéniky. Voda bola dômyselne privádzaná pomocou aquaduktov a v chladnom období dokázali pomocou „podlahového vykurovania“ vyhriať celý bazén aj príbytok cisára. Spotreba vody bola obrovská, to čo spotrebuje priemerný Evrópan za rok, pretieklo týmito kúpeľami za deň. Zaujímavosťou je, že kúpať sa vo vode mohli len bohatí ľudia. Chudoba nemala na vodu nárok, ak len na pitie a varenie a drobné pranie. Tiež je zaujímavé, že otrokom sa mohol stať aj veľmi bohatý človek ak schudol a nemal na platenie daní. Každý, kto neplatil dane sa stal otrokom. Túto obrovskú vilu dokázal cisár Hadrián postaviť pomocou otrokov za 4 roky. Ak toto dielo uvidíte, nepochopíte akú obrovskú námahu museli otroci vyvinúť, aby toto dielo dokončili v tak krátkom čase. Sám cisár Hadrián si ale toto miesto užil len asi rok než ho skolila smrť. Vládou cisára Hadriána vrcholí rímske impérium. Po jeho smrti už pomaly dochádza k úpadku celej Rímskej ríše. Do Európy sa nezadržateľne začalo vkrádať kresťanstvo. Celá vila bola rozkradnutá ako ďalší stavebný materiál, drahé veci skončili v prázdnote času, ale aj dnes je vidno, že to bol malý div sveta.

Gladiátori. Kto vlastne boli títo ľudia ?

Dnes by sme povedali, že sú to V.I.P. celebrity. Boli to otroci, ale aj dobrovoľníci, slobodní občania oslavovaní ako špičkoví športovci na vrchole hierarchic-

kého rebríčka Rimanov. Bolo to prestížne „zamestnanie“. Boli ospevovaní ako naši hokejisti alebo futbalisti. Ženy omdlievali, muži ručali, presne ako dnes na futbalovom majstrovstve. Dokonca sa zbieral pot týchto gladiátorov pomocou bronzových „stieračiek“ a predával sa ženám, ktoré sa týmto potierali, aby cítili pach poriadneho muža a chlapi si ho kupovali, aby zasa boli cítiť ako poriadni chlapi a ženy na nich leteli ako osy na med. Každého gladiátora si vládca vážil, veď ho stáli nemalé peniaze, pestoval a živil ich ako keby mal stajňu najlepších plnokrvníkov. Vztýčený alebo obrátený palec sa používal len vtedy ak bol boj vyrovnaný a dav reval, že chce krv. Bolo to zriedka kedy. Väčšinou sa súboj nekončil smrťou jedného z gladiátorov. Po siedmich rokoch služby v radoch gladiátora, bol muž prepustený zo služieb pána a dostal status slobodného občana.

Vatikán - všetci poznáme

Malá republika na území Ríma. Sídlo pápežov od r. 1378. Vôbec na mňa nepôsobil ako niečo úchvatného a religiózneho. Bola som veľmi sklamaná. Horúčava 37 °C. Obrovské davy ľudí, samé zábrany, kontroly ako na letisku, všade samý strážca (chápem). Tak sme si Vatikán obišli len okolo baziliky Sv. Petra a pobrali sme sa do Ríma.

Rím ma ohromil. Už len preto, že som zvyknutá na Prahu, veľké historické mesto. Rím je v tomto zmysle to isté, akurát história je posunutá o nejakých 1200 - 2000 rokov. Čo ma rušilo, boli zasa neskutočné zástupy ľudí z jednej strany, na Koloseum sme sa vôbec nedostali, fotografiu bez cudzích ľudí na zábere som ani nevyfotila. Museli sme tu stráviť celých 9 hodín a tak sme chodili a pozerali a zasa chodili a pozerali. Mali sme výbornú sprievodkyňu, ktorá toto mesto poznala ako svoje topánky a k tomu vedela veľmi veľa o rímskej kultúre. Videli sme takmer celý starý Rím (Koloseum, Forum Románum, Pantheon, Piazza Navona, kde je stvárnený boh Dunaja na fontáne, Fontána di Trevi a Španielske schody. Zaujímavosť, na ktorej sa bavia všetci rímski sprievodcovia je, Koloseum je celé posiate veľkými pravidelnými dierami. Amerièania, ktorí nemajú ani šajnu o histórii a kráse Európy, hneď vravia, že to Mussolini rozstrieľal Koloseum. Pravda to samozrejme nie je. Diery sú po kolíkoch, ktorými boli na celé Koloseum pripevnené mramorové dosky. Ako všetko v Ríme aj Koloseum bolo mramorové. A Mussolini, ten si rímskych pamiatok veľmi vážil a dokonca nechal zrekonštruovať časť mestských kamenných ciest v Ríme. Potom už nasledovala cesta domov.

• *Etruská studňa 53 m hlboká*

Osobné postrehy a poznatky

V ďalšej časti sa v vami podelím o moje osobné postrehy a poznatky z tejto cesty. Nie len históriou som sa zaoberala, ale sledovala som aj bežný život ľudí v Toskánsku a v Umbrii (je to kraj, do ktorého patrí Rím). Pravdu povediac som bola touto cestou nemilo prekvapená, pretože som mala o Taliansku a Talianoch iné zmýšľnie.

Za čias Československa bolo Taliansko pre nás krajinou blahobytu a radosti. Tiež som v deväťdesiatych rokoch vycestovala na dovolenku k moru, moja prvá návšteva pri mori. Bola som užasnutá koloritom prímorského mestečka, iného denného režimu, iného tovaru a inej nálady. Bola som ale mladá a mala som so sebou dve malé deti, takže na nejaké veľké pozorovanie nebol čas a chuť. Ale čo si pamätám, tak húfne sme jazdili k moru do Talianska. Kto nebol v Taliansku akoby ani nežil. More bolo vtedy úžasné. Taliani milí a skvelí. Taliani to samozrejme využili a rýchlo stavali prímorské hotely a strediská. Cestovný ruch naberal na obrátkach. Mala som možnosť pri tejto ceste bývať v dvoch hoteloch. Prvý bol súkromný, malý hotel v malom kúpeľnom mestečku Chianciano Terme. Teraz som zažila šok. Až 80% všetkých kúpeľných hotelíkov bolo prázdnych a opustených. Náš hotelík bol vo svahu. Autobus sa k nemu ani nedostal. Majiteľka vyzerala (nech mi prepáči) prefajčená, špinavé vlasy, tričko, ktoré poznalo aj lepšie časy a o rukách a nechtoch ani nevravím. Izbu sme mali malinkú, kachličkovú, na WC sa kvôli umývadlu nedalo ani dostať a v sprchovacom kúte som sa nemohla ani obrátiť. Strava síce vraj dobrá, ale ja som zjedla len cestoviny. 3x som vrátila špinavý pohár na vodu, takže mi nakoniec doniesli plastový kelímok, aby som sa aspoň mohla vody napiť. Druhý deň mi už rovno naservírovali plastový pohár. Tu sme vydržali 2 dni. Na ďalšie tri dni sme sa sťahovali k moru k mestu Anzio na pobreží Thyrénskeho mora. Bývali sme v mestečku Netuno a náš hotel sa týčil vysoko nad obzorom mesta. Mestečko Netuno je typické prímorské letovisko s veľa hotelmi a plážami a starobylou časťou mesta na vysokej skale. Tešili sme sa. Hotel sme začali volať Dubay podľa jeho

• *Španielske schody (v rekonštrukcii)*

výšky. Bola to však „barabizňa.“ Opadaná omietka, skoro padajúce balkóny, špina, smrad, polovičné stavenisko. Izba bola s výhľadom na stavenisko a bez balkóna a bez možnosti usušiť si i čo najmenšie gatky. Zasa, len dlažba, tma, smrad, ale veľká kúpeľňa, hurá. Strava bola celkom dobrá, zasa som jedla len cestovinu a našťastie mali čisté poháre. Veselé bolo, že my Česi a Slováci (boli sme tam z celého Československa) sme zvyknutí veľa raňajkovať, čo Taliani nerobia. Tí ráno len esspreso a je po raňajkách. Dávajú si cestovinu až na obed a potom siestujú. Hlavným jedlom je večera so šalátmi, cestovinami a rôznymi pochutinami tak okolo ôsmej až deviatej večer. Dlho do noci sa diskutuje a popíja víno. Sedelo nás pri stole osem. Tak na raňajky sme dostali každý 2 malé krajíčky chleba, 1 paradajku, 1 plátok šunky a 1 plátok syra, ktorý sa tak prilepil k tanieru, že sa nedal odlepiť, takže bez syra. Bez masla. S prepáčením do troch sekúnd nebolo na stole nič a my sme boli stále hladní, tak doniesli aspoň chleba. Ostatné dni sa vôbec nič nezmenilo, akurát nám pridali jeden sáčok toustového chleba - pre všetkých 8 ľudí pri stole. Už sme si z toho robili srandu. Večer nám, po celodennom šľapaní a pozeraní histórie, pripravili večeru. Cestoviny - fajn, že ryba - tak sme sa tešili, prišla na stôl strúhanka na tanieri a pod ňou niečo ako ryba, ale bolo to tak tenké a tak rýchlo vám to preletelo krkom, že ste zacítili akurát tú škrabavú strúhanku a bolo po večeri. Zasa hlad, tak hurá do ulíc hľadať „gellato“ zmrzlinu, ktorú mali dobrú a obrovské porcie (ale ste si to pekne zaplatili) a konečne do rána snáď prežijem. Ráno, 8 plátkov šunky, 8 plátkov syra, ktorý sme nakoniec zoškrabávali z taniera zubami a hurá, vajce. Tak ako vajcia jedávam len zriedkakedy a k tomu varené na tvrdo, tak to bola bleskovka. Škrupina dole a celé to vajce som napchala do huby tak rýchlo ako to len šlo. Ako som pozorovala spolu stolovníkov, urobili to isté. Čím menej toho bolo, tým veselšia nálada bola. Smiech a dobrá nálada vie tiež zasýtiť aspoň na dva dni.

Čo vlastne chcem týmto celým

príbehom povedať?

V strednom a západnom Taliansku je bieda. Je to chudobný kraj, kde musia spotrebovať veľa vody, aby niečo vypestovali. Miestni poľnohospodári musia tvrdo pracovať aj keď úroda môže byť do roka 2x. Začiatkom júla už bolo po žatve. Na poliach rástla krásna kukurica a slnečnice. Slnečnice sú typické pre Toskánsko. Je smutné, že mladí ľudia nechcú pracovať v poľnohospodárstve. Chcú viesť pohodlnejší život ako hotelieri a „prímorskí povaľači" (ospravedlňujem sa pracovitým Talianom). Nakoniec aj u nás je to tak. Taliansko živí severná časť krajiny. Sami Taliani vravia, že pod Rímom je už Afrika. Myslia tým horúci vzduch a vysušujúci prach, ktorý vanie zo Sahary. Prach je všade. Autá sú špinavé od prachu a domáci zjavne už nemajú nervy to stále umývať. Tiež ma zaujalo, že farebná škála osobných áut nie je taká široká ako u nás. Tu vidíte autá buď biele, strieborné alebo čierne. Málokedy nejaká iná farba. Toskánsko je malebné na pohľad, ale život je tu ťažký. Mestečká na tufových skalách vytesané z tufových kvádrov sú ako z rozprávky. Vodu ťahajú cez komplikovaný systém potrubí. Tufové domčeky sú malé, tmavé, so strmým schodiskom do každej izby. Ale Taliani sú milovníci kvetín a tak kvety sú všade a sú krásne. Páčili sa mi oleandre všetkých možných farieb vedľa ciest a v každom okienku a pri dverách rástú nádherné kvety. Hotelové mestá na pobreží Toskánska chátrajú. Obsadenosť hotelov max.15%, aj to sú domáci. Pôsobí to na vás smutne a tak trochu apokalypticky. A samozrejme všade špina, rozbité fľaše, nacikané, nakakané, mŕtve krysy na chodníku, odpad. Hrôza. Taliani sú asi pohodlnejší než stredo a východo európske národy. Veľmi sa im v tom teple nechce pracovať. More bez šumu, bez vlnky a je mútne od šedivého piesku. Tu už šťastné dni skončili. Bolí ma srdce, že za pár rokov takto dopadne aj Jasná. Je plná chát, hotelov, už sa nemáte kam isť prejsť. Za pár rokov nebude sneh a všetok tento „marast" nám tu zostane, tak ako miestnym zostali rozpadávajúce sa hotely. Smutný pohľad na kedysi vyhlásenú destináciu. Napodiv Rím bol ako tak čistý a to asi preto, že v centre zmizli smetné koše kvôli eventuálnym bombám a vy ste nútený si svoj odpad nosiť so sebou, ktorý vyhodíte na periférii mesta, kde už je zasa neporiadok.

• *Fontána Di Trevi*

Talianky a Taliani

Kto chce navštevovať len históriu a nacvičí si hlad, tak bude nadšený. Kto chce more a oddych, doporučujem iné destinácie. Napríklad samotní Taliani vo veľkom chodia k moru do Grécka. Už sa tiež nečudujem, prečo more Slovákov a Čechov je v Chorvátsku. Tam ste ako u maminky. Ešte jeden postreh. Talianky. Nádherné ženy bez rozdielu veku (až na tu našu pani hotelierovú), krásne oblečené, vkusne upravené, majú šmrnc a vedia sa nosiť. A čo ešte - nie sú obézne. Páčilo sa mi sedieť na kávičke vo Viterbo a pozorovať ženy. Mala som čas, tak som pozorovala. Ukázali mi, že i vo vyššom veku môže byť žena stále krásnou ženou. Stretla som zájazd asi talianskych dôchodkýň v jednej z víl so záhradami a fontánami. Každá, vyčesaná, namaľovaná, vkusne oblečená a ako chodili po tej nádhernej záhrade, tak som v každej videla nejakú krásnu zámockú pani. Pastva pre oči. Za to ich muži, katastrofa. Malí, síce svalnatí, šľachovití, ale len sediaci okolo stolčeka v špinavých trenkách a na nohách len šľapky a pozorne okukujúcich turistky a vôbec nemajú problém sa s vami pustiť do reči. Ale pozor, Taliani nehovoria po anglicky. Mala som veľký problém sa dohovoriť. Šlo to len rukami a nohami. Ja som sa už ako dieťa naučila jednu talianskú frázu „perikolozo sporgersi" (foneticky) , znamená to „nevykláňajte za z okien" - bolo to v každom našom vlaku. Takže, keď mi Talian nerozumel, spustila na neho „perikolosporgersi" - nevykláňaj sa z okien. Zostal na mňa čumieť a ja s gracióznosťou Talianiek, som odchádzala.

Doma najlepšie

Ináč bola to krásna dovolenka, zažila som stres, hlad, špinu, ale aj krásnu prírodu, milých ľudí a mám veľa spomienok. Rada sa vraciam do našej krajiny, už som niečo precestovala, a tak sa vždy teším, keď vidím v Čechách Říp a na Slovensku Tatry. Máme sa dobre aj cez všetky tie každodenné problémy, ktoré nás trápia. Naozaj patríme k lepším štátom v Európe. Máme históriu, hory, lesy, potoky, rieky, úrodné polia, našskú náturu. Stále vravím, že Česko a Slovensko spieva, je to nádherná krajina uprostred Európy, je voňavá po lúkach, zurčiacej vode, tanečniciach z Lúčnice, po histórii, hudbe, divadle a na čo si ešte spomeniete. Veľmi by ste sa čudovali, koľko „moderných" krajín o tomto poklade môže len snívať.

text i foto: Dana Brosková

Kultúrne národy sa starajú o svoje studničky

Aj takto možno pomenovať poznávací zájazd na Oravu, ktorý v stredu 21. septembra 2016 usporiadala porubská Jednota dôchodcov a Občianske združenie Naveky závažná. Účastníci sa najskôr zastavili v Jasenovej. Na Pamätnom dome Martina Kukučína si prečítali: „Osud si ma vybral, aby ma dobre poprehňal." Tieto slová výstižne a presne pomenovali cestu životom tohto spisovateľa a lekára. Vo Vyšnom Kubíne, v sprievode starostky, si prezreli Arpádovský kaštieľ, kde je novo inštalovaná expozícia P. O. Hviezdoslava, Margity Figuli, Adolfa Medzihradského (Hviezdoslavovho učiteľa a priateľa) a významných rodákov. Ďalšia cesta viedla do Leštín. Navštívili evanjelický drevený artikulárny kostol postavený v roku 1688. V Dolnom Kubíne položili kyticu kvetov k soche P. O. Hviezdoslava a prezreli si jeho literárne múzeum. Dve hodiny trvala prehliadka Oravského hradu. Prešli 37 miestností a vykročili na 664. schodov. Túto národnú kultúrnu pamiatku ročne navštívi viac ako 200 000 návštevníkov. V Tvrdošíne si pozorne pozreli galériu Márie Medveckej a kochali sa obrazmi tejto národnej umelkyne. Domov prichádzali s myšlienkou: „Susedná Orava si excelentne opatruje svoje studničky."

text i foto: -dm-

• *Jasenová, rodný dom M. Kukučína*

Orava dýchla na nás minulosťou

A utvrdila prítomnú starostlivosť o svoje studničky, ktorá je zárukou ich budúcnosti. Zárukou, že posolstvá veľkých osobností tohto hornatého kraja, jeho trvalé dedičstvo, budú dôstojne udržiavané a šírené aj počas ďalších generácií. Nášmu poznávaciemu zájazdu by sme mohli dať prívlastok poetický. Akosi prirodzene na viacerých miestach zazneli slová Milana Rúfusa z úst vedúcej zájazdu Soni Barániovej. Za nádherne obohacujúci a do detailov pripravený zážitkový deň sa za všetkých jej a Vlaste Jančiovej pred príchodom do Poruby poďakovala Hedviga Šarafínová.

Naša studnička, náš Dom Milana Rúfusa, je len kvapkou v mori studničiek.

Katarína Devečková

Predišli nás do večnosti

Láska nezomiera,
ľudia áno.
Nechajte ma ísť...
Najviac mi dokážete
lásku, keď ma necháte žiť
vo svojich srdciach,
mysliach a dobrých
skutkoch.

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 10. júla 2016 po ťažkej chorobe v 33. roku svojho života, opustil náš drahý syn, priateľ, kolega

Andrej Niňaj

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým bola v utorok 12. júla 2016 o 14.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube.

Rodičia aj touto cestou za seba, ale aj v mene zosnulého ďakujú iniciátorom, poriadateľom a účastníkom uskutočneného benefičného koncertu. Výťažok podujatia, nemalá suma, ktorý im pomohol nahradiť hlavne náklady alternatívnej liečby, je však pre nich významovo iba zlomkom ľudského rozmeru koncertu, nakoľko zvesť o jeho poriadaní znamenala pre syna veľkú psychickú podporu, čo sa prejavilo výrazným zlepšením zdravotného stavu, ktoré prekvapilo aj lekárov komárňanskej nemocnice.

I keď zlepšenie bolo len dočasné, znamenalo pre nich obrovskú nádej. Preto sú presvedčení, že aktéri koncertu tak v predstihu naplnili obsah motta zo smútočného oznámenia.

\+ + +

Svojho ducha zverujem
do tvojej ruky.
Vykúpil si ma,
Hospodine, verný Bože.
Žalm 31,6

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 15. augusta 2016 v 78. roku života opustila naša drahá manželka, mama a stará mama

Elena Kuľhavá
rod. Staroňová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v stredu 17. augusta 2016 v 14.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube. Manžel, dcéry s rodinami, vnúčatá a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

Jej pohladenie,
jej úsmev i jej vráska,
sú ako modlitba, čo do nej
vložil Boh.
Mama je láska.....
Milan Rúfus

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 19. augusta 2016 vo veku 93 rokov opustila naša drahá mama, stará mama a prastará mama, sestra, švagriná, krstná mama, strynká a teta

Ružena Jurečková
rod. Stupková

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v pondelok 22. augusta 2016 o 14.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube. Dcéry Želka a Elenka s rodinami a ostatná smútiaca rodina, ďakujú všetkým, čo prišli drahú zosnulú vyprevadiť na poslednú cestu.

\+ + +

Ja som vzkriesenie i život,
ten kto verí vo mňa,
aj keby zomrel, žiť bude.
Ján 11.25

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 27. augusta 2016 vo veku 74 rokov opustila naša drahá mama, stará mama a sestra

Kvetoslava Ilavská
rod. Mikulášová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v utorok 30. augusta 2016 o 14.00 hodine v Evanjelickom kostole vo Važci. Dcéry Ivka a Evka s rodinami, sestry Elenka a Vierka s rodinami a ostatná smútiaca rodina vyslovujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Cesta je múdry učiteľ.
Odpovie na otázky.
Ty, mama, ja – sme na tej
ceste tri mená jednej lásky.

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 12. septembra 2016 v nedožitom 86. roku života opustila naša drahá mama, stará a prastará mama, krstná mama, švagriná, teta a priateľka

Ema Brosková
rod. Galková

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou sa uskutočnila v stredu 14. septembra 2016 o 15.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina ďakuje všetkým, čo prišli drahú zosnulú vyprevadiť na poslednú cestu.

Lúčim sa v Vami
moji milí,
ruky stisk už Vám
nemôžem dať.
Srdce mi dotĺklo,
odišli sily,
lúčim sa s každým,
kto ma mal rád.

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 12. septembra 2016 v nedožitom 76. roku života opustil náš drahý manžel, brat, švagor, krstný otec, strýko a ujo

Vladimír Kováč

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým bola vo štvrtok 15. septembra 2016 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manželka Vierka a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

UPLYNUL ROK OD ÚMRTIA

JÁN JÁGERSKÝ
Verný služobník na Božej vinici, v mladosti pre svoje presvedčenie prežil mnoho útrap, bola mu pozastavená činnosť a bol aj väznený. V trinásty júnový deň sme si pripomenuli prvé výročie jeho smrti. V Závažnej Porube pôsobil ako evanjelický kňaz 38 rokov.

Poďakovanie

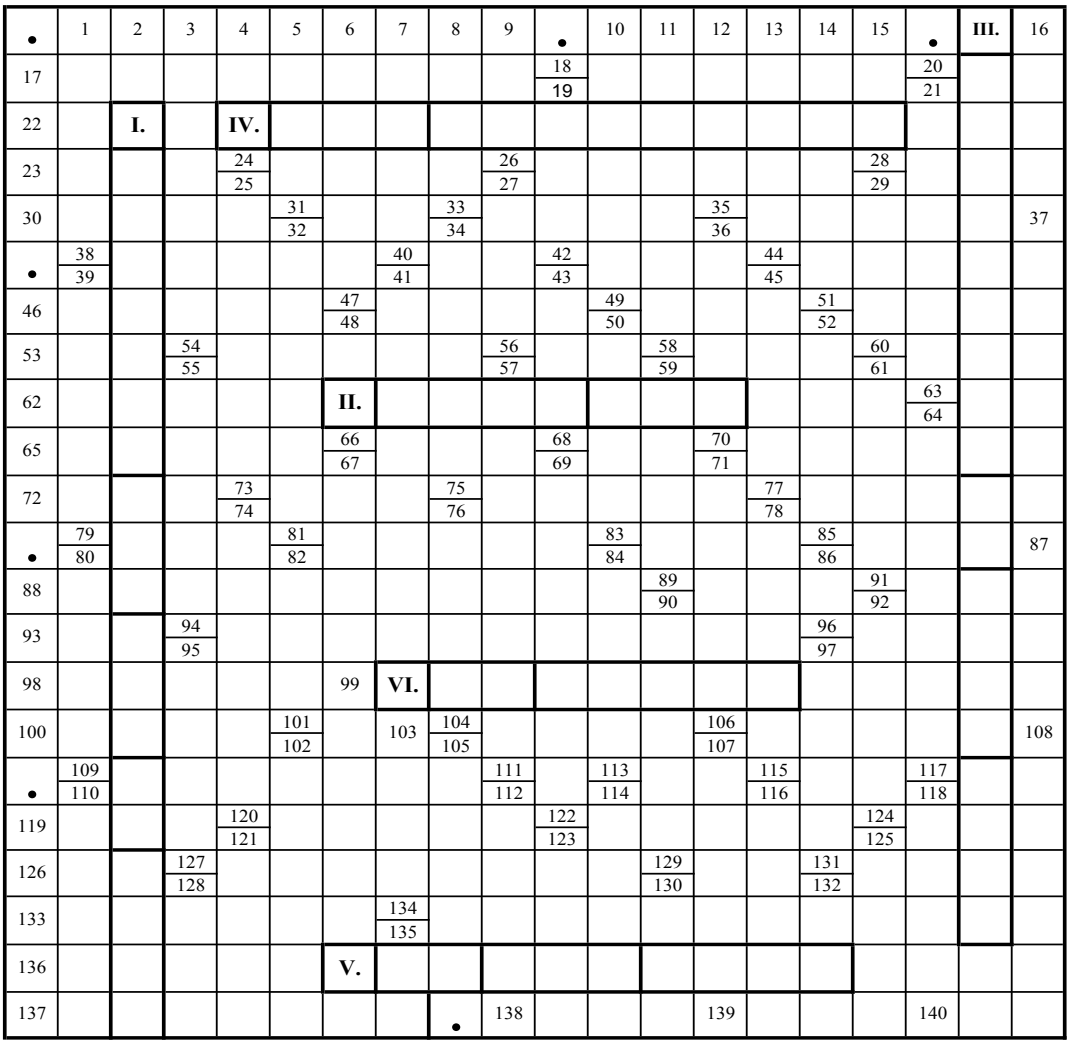
Dňa 12. 06. 2016 dotĺklo tichučko srdce našej drahej mamičky Zuzky Matejkovej, 103 ročnej rodáčky zo Žiaru v Domove sociálnych služieb v Závažnej Porube. Aj touto cestou sa chceme celá jej rodina aj v jej mene poďakovať celému kolektívu pracovníkom tohto zariadenia za obetavú a láskavú starostlivosť, skoro za päť rokov jej pobytu v tomto zariadení. V jej vysokom veku mala všetko zabezpečené na 100 % čo potrebovala k jej životu po telesnej, ale aj po duchovnej stránke. Človek je šťastný, keď nemusí byť v takomto zariadení, ale veľmi šťastný je aj ten, ktorý to potrebuje a vôbec sa tam dostane.

Pani riaditeľke Mgr. Hodžovej ďakujeme za jej prítomnosť na poslednej rozlúčke s našou mamičkou.

Veľké ďakujeme všetkým zamestnancom tohto zariadenia, prajeme im sily telesnej aj duševnej pri ich náročnej a namáhavej práci, ale vždy vykonávanej s láskou.

rodina Matejková zo Žiaru

T A J N I Č K A (Plinius, myšlienka)

1 - Sonogram, hovor.
2 - ampér znač.
3 - odevný závod v Púchove
4 - 1000 rímsky
5 - kôrovec s klepetami
6 - Idol, symbol, cirk. obraz, obraz svätých
7 - značka džusov
8 - judejský kráľ z Azy
9 - národný výbor skrat.
10 - prístav u Čierneho mora
11 - jednotka teploty s ozn. K
12 - Union Cycliste Internationale skr.
13 - dotlo v ohni básn.
14 - rieka v Peru
15 - čínske žen. meno
16 - slovko úcty v Ázii
17 - človek preukazujúci milosrdný skutok
18 - ohrýzol zubami (nechty) česky
19 - angl. ženské meno
20 - EVČ okr. Žilina
21 - zelený nápoj z vody, ľadu, mäty a alkoholu
22 - kyslík chem. zn.
23 - značka záhradného minerálneho hnojiva
24 - hlboké bezvedomie lek.
25 - osoby holdujúce pivu
26 - vydávala rozkazy voj.
27 - škriepka, zvada
28 - osobné zámeno
29 - austrálsky pštros
30 - naruš rýpaním
31 - sodík chem. znač., i tu máš
32 - kyje, budzogáne
33 - polyesterové vlákna ozn.
34 - nesedelo
35 - mazľavé tekutiny
36 - tuk
37 - 2 španielske vychovávateľky v susedstve
38 - nauka o morálke
39 - spisy … sa zničenie - skartovanie
40 - Slovenská republika ozn.
41 - utečiem bez komplicov
42 - český skladateľ
43 - pohlo
44 - umieša česk.
45 - Jozef dom.
46 - tkáčske krosná
47 - štát v USA
48 - zač. abecedy
49 - predpona superlatív
50 - prirážka k cene
51 - nevyzraď, zataj
52 - podnik na spracovanie kožušín i drevený vozík 4-koles.
53 - skratka pre knock out
54 - bahniatovitý vták
55 - veľké horúčavy
56 - popevok
57 - futbalový reprezentant SR
58 - rival
59 - nástroj na šitie
60 - tažné tyče
61 - sibírska rieka i dievč. meno
62 - druh výšivky
63 - EČV. okr. Malacky
64 - zaútočil
65 - liečivá bylina so žltými kvetmi
66 - starogrécky boh vetrov
67 - obyvatelia Aónie
68 - Iveta + Hubert
69 - dohorel oheň
70 - cudzie mužské meno
71 - prehrňať vlasy, hladať vši - čes.
72 - rúbe
73 - džem angl.
74 - film Camerona
75 - zvolí, privolí
76 - starogrécky zhýralec
77 - prístavné mesto na Kryme
78 - samec svine
79 - páka stratila P
80 - britská váhová jednotka
81 - ľudia
82 - ved. názov krídla
83 - germánsky prvý muž
84 - jedno z mien Edisona
85 - otco
86 - emko - písmeno
87 - meno speváčky Sumac
88 - čistená vodou dolná končatina
89 - kde
90 - rakúsky skladateľ
91 - starorímske mince
92 - začiatočník, adept
93 - nízke napätie
94 - alino namáčal ľa.
95 - zbabelec
96 - opuch
97 - obdobie roka
98 - drevená neskôr bronzová válcovitá nádoba slúžiaca na drevo - v pomôckach
99 - zdolaj horský štít
100 - lietadlá
101 - označenie parkoviska
102 - podrobnosť, zábez malej časti celku
103 - Very Important Person skr., významná osoba
104 - francúzsky tenista
105 - krátkodobé, dočasné zastavenie, dýchania lek.
106 - méty i terče
107 - ….. a Júlia (Shakespeare)
108 - chem. zlučoval
109 - patrí Jardovi
110 - patriaci Leki
111 - označenie pre liter
112 - vírusová prenostná choroba, strata imunity
113 - plošná miera
114 - zaznačujem písmom
115 - 1005 rímsky
116 - obchodný reťazec
117 - áno rusky
118 - značka nátierkového masla
119 - lebka
120 - športový tím napr. u jazdectva
121 - utri, zotri
122 - skúška šiat u krajčíra
123 - spodnejšia časť zemskej kôry
124 - osoby jedna za druhou, i šór
125 - sľučka, hrbolček, uzlík na tkanine
126 - amer. mužské meno
127 - odmeraj si čas na stopkách
128 - začiatok slova na vrchu
129 - ŠPZ okr. Michalovce
130 - len
131 - prečo, začo ….
132 - ozn. diabet. výrobkov
133 - ohlávka na koňa
134 - pobral sa do bytu
135 - spojka
136 - jazero vo Fínsku
137 - bývalý angl. futbalista - v pomôckach
138 - japonská zberačka perál
139 - Amateur Athletic Association skr.
140 - chem. zn. hliníka

v stĺpcoch:
v – 7.: pod označ. tajn. č. V.; 50 rímsky
v – 19.: pod označ. tajn. č. III.; označ. valuty

v riadkoch:
v – 3.: vpravo od ozn. tajn. č.III.; inic. Antona
v - 3.: na konci tajn. č.IV.; olovnatá plodina
v - 9.: na konci tajn. č. II.; kosil
v - 15.: na konci tajn. č. VI.; zlosť
v - 21.: na konci tajn. č. V.; hrdá žena, od slova páv

Pomôcky:
Aim, Apnoe, Ask, Avalu, Ážio, Cista, Kantár, Kelvin, Lehár, Néville, Noah, Onan, Sima, Srab.
Pozor: v krížovke nie sú dodržané dĺžne!

Znenie tajničky z minulého čísla:
Tajnička č. I. PIERRE DE COUBERTIN č. II. ATÉNACH, č. III. MARATÓN, č. IV. PARÍŽ, č. V. CITIUS, ALTIUS, FORTIUS ,č. VI. LOS ANGELES, č. VII. CIEĽOVÁ KAMERA, č. VIII. BERLÍNE

Prosím ctených „krížovkárov“ o ospravedlnenie, keď v nápovede bol uvedený preklepom zlý rok prvej olympiády. Správne znenie má byť : Po prvýkrát sa konala v roku 1896 v Aténach. Ďakujem

autor P. Staroň

ŠPORT

Sviatok vo sviatok

Futbalový turnaj **O pohár starostu Závažnej Poruby** zaznamenal v nedeľu 10. júla 2016 svoj 22. ročník. Turnaja sa zúčastnili štyri mužstvá z Liptova. Priniesol dve novoty: trval jeden deň a okrem dobrého futbalu bol naplnený bohatým kultúrno - športovým programom. Stal sa aj spoločenskou udalosťou, veď na štadióne sa stretlo viac ako tristo ľudí zo Závažnej Poruby a blízkeho okolia.

• *Slobodan Andrič, najlepší hráč turnaja*

Pod úspech vydarenej akcie sa podpísali: perfektné podmienky, dobré počasie, bezchybná organizácia, zaujímavé sprievodné aktivity a nadšenci športu a kultúry. Poradie: 1. Tatran L. Mikuláš, 2. ŠKM L. Hrádok, 3. FC 34 Palúdzka, 4. ŠK Z. Poruba. Za najlepšieho hráča turnaja bol vyhlásený Slobodan Andrič, Tatran L. Mikuláš. Starostova manželka Iveta Beťková mu odovzdala velikánsku tortu.

Polovičný úspech na MGP racing

Uplynulý víkend sa konali legendárne preteky Rallye Tatry v Poprade a okolí. Pretek bol zaradený do Majstrovstiev Slovenska a Slovenského rally pohára.

Pretekov sa zúčastnil aj náš **MGP racing team** s dvojicou posádok. Posádka Peter Jurečka so spolujazdcom Martinom Devošom na vozidle Nissan 350Z musela, žiaľ, smolne odstúpiť počas poslednej rýchlostnej skúšky, pre poruchu na kardane. Dovtedy sa pohybovali v tesnom súboji medzi 24. a 28. miestom v absolútnom poradí Majstrovstiev Slovenska a na 1.mieste vo svojej triede.

Druhá posádka Martin Jurečka – Matej Beťko na vozidle BMW E30 zvíťazila v absolútnom poradí Slovenského rally pohára, aj v triede RP3.

V piatok 22. júla 2016 o 22:00 h odštartovala súťaž pre posádky MSR nočnou rýchlostnou skúškou na mimoúrovňovej križovatke v Poprade pri Tescu. Teplé počasie prilákalo veľké množstvo divákov. V sobotu ráno súťaž pokračovala už aj pre posádky SRP ďalšími rýchlostnými skúškami v okolí Popradu. Náročnosť trate umocnilo horúce slnečné počasie, takže dostala zabrať nielen technika, ale aj posádka.

Ďalšou plánovanou súťažou pre náš tím je domáca Minirally Liptov, ktorá sa bude konať 2.-3.septembra 2016 v Jakubovanoch a okolí.

Ing. Martin Jurečka

• *Mužstvo Závažnej Poruby*

Vyrastá nádejná generácia futbalistov

Naši mladší žiaci sa v nedeľu 26.6.2016 zúčastnili turnaja o pohár Dušana Galisa v Žiari, kde obsadili pekné 2. miesto za víťaznou Palúdzkou.

Gratulujeme k úspechu a ďakujeme rodičom za pomoc.

• *Slávka Mlynčeková v cieli*

Bežecký klub Opalisko usporiadal v nedeľu 25. septembra 2016 s medzinárodnou účasťou Lesný beh okolo Poludnice ako 45. ročník Memoriálu Štefana Kubovčíka. Na štart nastúpilo 130 pretekárov v 20 kategóriách od detí po veteránov. V hlavnej kategórii 17,6 km si sily zmeralo 19 mužov a dve ženy. Zvíťazil Matej Petrovič (1.21.21), v kategórii ženy Katarína Garajová. Ceny odovzdávali Ing. Pavel Beťko, starosta Závažnej Poruby a Milan Niňaj ml., riaditeľ pretekov. Viac sa dozviete na: **www.okolopoludnice.sk**

text i foto: -dm-

• *Matej Petrovič, víťaz Lesného behu okolo Poludnice*

Podporte naše gymnastky

Osobne zájdete do Raiffeisen banky v Liptovskom Mikuláši (vpravo od vchodu do budovy Priora) a vypísaním formulára zahlasujete za náš projekt „ZDRAVO S GYMNASTIKOU“.

Dostali sme sa medzi 5 najlepších projektov. Teraz potrebujeme získať najviac hlasov za náš projekt, aby sme získali finančný dar 1000 eur.

Radi by sme získanú hotovosť využili na nákup už zastaraného naradia. S vašou aktívnou podporou urobíme radosť všetkým deťom, ktoré kráčajú ruka v ruke s pohybom.

Pohybom za zdravím

V rámci Európskeho týždňa športu sa uskutočnila v Košiciach (17. september 2016) nesúťažná prehliadka pohybových skladieb so zahraničnou účasťou bez obmedzenia veku a veľkosti skupín. Závažnú Poruba reprezentovali gymnastky pod vedením Paulíny Didekovej a Ivety Beťkovej. Brilantné výkony našich dievčat publikum odmenilo potleskom. Úspešne vystúpila aj Seniorka, ktorá v choreografii Eleny Chovanovej uviedla dve skladby: Stromy a Jabĺčko. Záštitu nad celým podujatím prevzal primátor Košíc Richard Raši.

Kto je kto

Talenty spod Poludnice

Meno: **EMMKA PIATKOVÁ**
Vek: 12 rokov
Bydlisko: Za ohradami 431, 032 02 Závažná Poruba
Škola: Základná škola s materskou školou Okoličianska Liptovský Mikuláš
Jazykové znalosti: anglický jazyk
PC znalosti: primerane veku
Záľuby: bežecké lyžovanie, zjazdové lyžovanie, korčuľovanie, plávanie

Najvýznamnejšie osobné úspechy:

- 2011 Finále SPP Jasná, 2.miesto (zjazdové lyžovanie)
- **2016 Majstrovstvá Slovenska v bežeckom lyžovaní:**
- klasická technika 1,5 km - 3. miesto
- šprint na 500 m - 2. miesto
- bežecké lyžovanie kategória mladšie žiačky, 1. miesto
- 2016 Slovenský pohár v bežeckom lyžovaní finále nočný beh, 3. miesto
- 2016 Slovenský pohár v bežeckom lyžovaní finále Cross-country cross prekážkový beh, 1. miesto
- Slovenský pohár v bežeckom lyžovaní celkové poradie 2. miesto

Tréneri: Bugán Jaroslav, Bukas Ivan

Plány do budúcnosti:
V tomto roku prebiehali Olympijské hry v Brazílii, na ktorých som obdivovala výkony športovcov. Páčila sa mi celková atmosféra. Môj sen je zúčastniť sa takýchto pretekov. Ďalej trénovať, napredovať v tomto krásnom a náročnom športe a popri ňom úspešne zvládnuť aj školské povinnosti.

Čo by si zmenila v Závažnej Porube, keby si mala zázračný prútik?
Hneď ako prvé mi napadlo: SNEŽNÉ DELÁ na bežecké trate! Pre nedostatok snehu sme museli zimnú prípravu absolvovať v Kremnici a na Štrbskom plese. A v Porube máme také pekné bežecké trate, ktoré nemôžeme využívať.

Meno: **SIMONA JEDLIČKOVÁ**
Vek: 12 rokov
Bydlisko: Závažná Poruba
Škola: Základná škola Okoličné
Jazykové znalosti: angličtina, ruština
Záľuby: športové aktivity (tenis, gymnastika)
Tréner: Michal Trnečka

Najvýznamnejšie úspechy v tenise:

- TS PROFESSIONAL 2011: 3. miesto dvojhra
- TS PROFESSIONAL 2012: 3. miesto dvojhra
- LTK JUNIOR OPEN 2014: 1. miesto dvojhra
- LTK 2016 : 3.miesto v dvojhre

Najväčší úspech som dosiahla počas celoslovenského tenisového turnaja, ktorý sa konal 20.6.2016 v Liptovskom Mikuláši v kategórii mladších žiačok. V dvojhre som skončila na 1. mieste, vo štvorhre na 2. mieste.
25.6. 2016 sa konal celoslovenský turnaj v Prešove, kde som skončila na 3. mieste.
Už po tretí rok som absolvovala tenisový kemp Mariána Vajdu v Púchove.

Gymnastika:
Trénerky: Katka Jambrichová, Katka Jambrichová ml., Ivka Beťková, Pajka Beťková, ktorým sa chcem za všetkých poďakovať, lebo bez nich by žiadne úspechy neboli. Ešte raz ďakujeme.

- 1. miesto GYMNOSÚŤAŽ materské školy 2010
- 1. miesto Klubová súťaž družstiev v gymnastike 2010
- 3. miesto Majstrovstvá SR 2011
- 3. miesto GYMNOSÚŤAŽ 2012 /6-8 roč./
- 2. miesto GYMNOSÚŤAŽ 2013
- 2. miesto GYMTEAM 2014
- 3. miesto MAJSTROVSTVÁ SR 2014
- 2. miesto MAJSTROVSTVÁ SR 2015

Plány do budúcnosti: pokračovať v športových aktivitách a stále sa zlepšovať.

Čo by som zmenila v ZP?
Vybudovala by som tenisové kurty a tiež tenisovú halu, aby som nemusela každý deň cestovať na tréning do LM a tým by sa vytvorila možnosť hrať tento krásny šport aj iným.

-dm-

Oldtimer Rally Tatry 2016 zastavila aj u nás

• *Zľava Ivan Broska, Dušan Migaľa, Jaroslav Petran*

Veterán veteránov. Predchodcom auta bol konský záprah. Dnes predstavuje atrakciu pre turistov.

Rally Tatry 2016

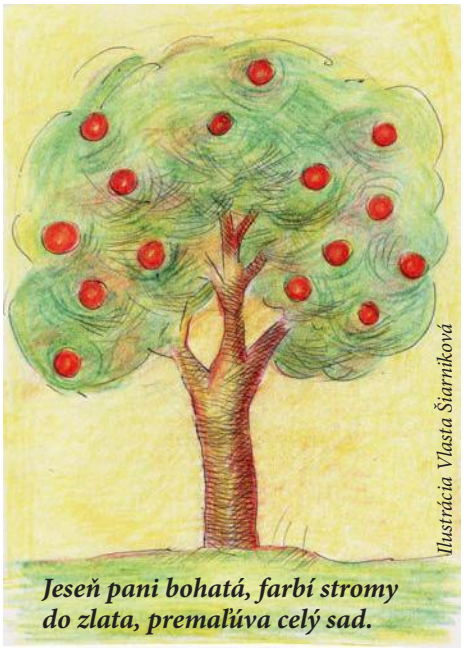
III. etapa (dĺžka trate 147 km) viedla z Liptovského Mikuláša (Tesco) cez Iľanovo na Chatu Opalisko. Firma PEMMEVA tu pripravila pre účastníkov občerstvenie na cestu a efektné prekvapenie v podobe živej hudby. Kolóna 60 historických vozidiel potom zastavila pred kultúrnym domom. Domáci folklóristi ponúkli hosťom pečené buchty a porubské piesne. Zaznela aj fujara a píšťala Ivana Brosku. Zástupca starostu Dušan Migaľa pozdravil posádky historických vozidiel a odovzdal hlavnému organizátorovi podujatia Jaroslavovi Petranovi Pamätnú plaketu za zviditeľňovanie a šírenie dobrého mena Závažnej Poruby vo svete. Návštevníci si so záujmom prezreli aj expozíciu Domu Milana Rúfusa. Po zastavení v Závažnej Porube kolóna nasmerovala do Vysokých Tatier.

foto: Richard Macko

Vínna cesta 2016

V poradí už po tretí raz zastavila Malokarpatská vínna cesta v Dome Milana Rúfusa. Stalo sa tak v piatok 22. júla 2016. Bolo to radostné stretnutie umocnené piesňou a rozhovormi nad pohárom dobrého vína. Hostí privítal starosta Pavel Beťko. Potom nasledovala prehliadka expozície Domu Milana Rúfusa. Poludnica zaspievala porubské piesne a na všetko prizerali štyri mladé bociany. Veľké vína Malých Karpát potešili účastníkov tejto neobyčajne zaujímavej a atraktívnej aktivity. Vínna cesta oslovila a stala sa inšpiráciou pre konzumáciu kvalitných slovenských vín.

Text: -dm-; foto: Ing. Juraj Ličko

Víno je nápoj kráľov

Porubské noviny **vydáva Obec Závažná Poruba, redakcia Obecný úrad, Hlavná 135, č. tel.: 5547175.** *Šéfredaktor:* **Dr. Dušan Migaľa.** *Redakčná rada:* **Ing. Pavel Beťko, Ing. Vladimír Broska, Anna Mikulášová. Dr. Vlasta Šiarniková.** *Fotografie:* **Dr. Dušan Migaľa,** *ilustrácie:* **Dr. Vlasta Šiarniková.** *E-mail: obeczav@stonline.sk, www.zavaznaporuba.sk Tlač:* **Print Master, Lipt. Mikuláš. Vychádzajú každé tri mesiace. IČO vydavateľa: 00 315 915 . EV 3922/09, ISSN 1339-0287. Nepredajné**